

Okrogla miza

PRIPRAVLJENOST LJUDI, DA RAZUMEJO TA TRENUTEK, JE IZJEMNA!

Kakšen je gospodarski utrip občine v tem trenutku, kako uresničujemo izvozna prizadevanja, politiko delitve in nagrajevanja ter cilje začrtanih strukturnih sprememb v našem gospodarstvu? Pripravljenost ljudi, da razumejo ta trenutek, je izjemna!

Stran 3

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1982

1119820619,10

COBISS

SAVINJSKI OBČAN

Leto V
Številka 10
Oktober 1982

»Savinjski občan« izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Zalec.

Uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Lojze Trstenjak, Elza Golob, Franci Ježovnik, Marjan Vidmar, Zdenko Puncer, Kristijan Markovič, Franc Izlakar, Irena Terjav, Cveta Mikuž, Milan Zolnir, Nevenka Zohar.

Naslov uredništva: Zalec, Ulica heroja Staneta 1, telefon 710-671

Grafična priprava: Savinjski občan, Tisk: ČGP VEČER Maribor

Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik »Savinjski občan« oproščen prometnega davka.

Andrej Marinc s sodelavci v Žalcu

Razgovor s političnim aktivom občine

Andreja Marince, predsednika CK ZKS, so ob njegovem nedavnem obisku s sodelavci, seznanili z razmerami v občini Zalec. Predsednik občinske konference ZKS Zalec Franc Kalšek je goste najprej seznanil z aktivnostjo komunistov v občini v zadnjem obdobju. Poudaril je, da si komunisti predvsem prizadevajo premagovati sedanje težke družbeno-ekonomske razmere. Pri delu so jim v oporo kongresni sklepi in stališča 3. seje CK ZKJ. Organi ZK v občini terjajo od vseh komunistov dosledno, spoštovanje sklepov in večjo osebno in skupno odgovornost. »Komuniste, ki še niso dojeli resnosti sedanjega trenutka in niso pripravljeni aktivno sodelovati in uresničevati sprejete naloge, bomo

poklicali na odgovornost,« je dejal Franc Kalšek.

Sekretar občinskega komiteja ZK Ludvik Semprimožnik je podal oceno politično varnostnih razmer v občini in poudaril:

»Ni nam še uspelo prepričati vse komunista, da so sedanje družbeno-ekonomske razmere težke in da jih lahko premagamo le z večjo delavnostjo, s kvalitetnejšim delom in ob kar največjem izkoriščanju notranjih rezerv. Delovni ljudje razumejo stanje in so pripravljeni na napore, da bi premagovali težave, v katerih se nahajamo; za zavore pa so marsikje krivi posamezniki, med njimi tudi komunisti, ki nočejo ali pa ne znajo delati drugače. Tam, kjer smo in bomo ugotovili, da

Andrej Marinc: »Potrebna nam je večja zagnanost in volja!«

gre za nesposobnost vodilnih kadrov, bomo terjali takojšnjo razrešitev le-teh. To smo v primeru Montane in Sigme — TOZD Sanitarne stene že storili. Trenutne gospodarske

razmere v občini so zadovoljive, težave pa so s preskrbo z repromateriali.«

O razvoju delegatskega sistema in prizadevanjih za aktivnejše vključevanje delegatov v razreševanje sedanjih razmer je podal informacijo predsednik občinske skupščine Viljem Petek.

Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, je dejal, da so aktivnosti in prizadevanja komunistov v žalski občini usklajena s politiko in stališči CK ZKS in CK ZKJ. Poudaril je, da se morajo komunisti in drugi najodgovorniji dejavniki v občini veliko in nenehno pogovarjati z ljudmi, jih seznanjati in opozarjati, da sedanje zaostreane razmere ne bo mogoče premagati čez noč. V svetu gre za politično in ekonomsko krizo in za vse večje razlike med razvitim in nerazvitim svetom. Vse to pa

nas ne sme navdajati z malodušjem, nasprotno, potrebna nam je večja zagnanost in volja. Kolo življenja in dela se ne sme ustavljati, z lastnim znanjem moramo posodobiti tehnologijo in se zavzemati za kvalitetnejše proizvode. Zato bomo v bodoče investirali predvsem v posodobitev tehnologije in znanje ter tisto proizvodnjo, ki bo zagotavljala večji izvoz. Ob tem pa nam manjkajo kvalitetni programi. Na področju negospodarstva se bo potrebno za reformo vzgojnoizobraževalnega sistema, med drugim razjaati tudi celodnevno šolo, skrb za kvalitetne kadre je naša pomembna naloga,« je dejal Andrej Marinc.

Razgovoru s političnim aktivom občine so prisostvovali še Štefan Korošec in Janez Zahraštnek, člana predsedstva CK ZKS, dr. Katja Vadnal, izvršna sekretarka za področje vzgoje in izobraževanja; Josip Košuta, izvršni sekretar za idejna vprašanja znanosti in kulture; dr. Emil Rojc, sekretar MS ZKS, in član CK ZKS iz Žalca Srečko Kvas.

Iz uredništva

Najnovejšim stabilizacijskim ukrepom in gospodarskim razmeram v občini namenimo v tej številki največ prostora.

Tudi v bodoče bomo več in kritičneje pisali o rezultatih in problemih našega gospodarstva. O tem, kako smo obojevali za potrošniško mrzlico, smo pripravili več komentarjev. Z njimi želimo predvsem opozoriti na to, kako se ne bi smeli obnašati, hkrati pa tudi potrkati na zavest tistih, ki jim je beseda solidarnost tuja in nerazumljiva.

Uredniški odbor se je odločil, da vas, spoštovani bralci, povabi k sodelovanju v novi rubriki Vprašajte-odgovarjamo. Vprašanja lahko postavljate posameznikom, organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim, izvršnemu svetu, samoupravnim interesnim skupnostim, občinski skupščini in družbeno političnim organizacijam občine Zalec. Vprašanja naj bodo kratka in konkretna, da bodo tudi odgovori nanje lahko takšni.

Odmevi na nove ukrepe ZIS

V organizacijah ZD in med ljudmi so ukrepi Zveznega izvršnega sveta naleteli na številne odmeve. Odmevi so seveda različni, večina pa meni, da so prišli prepozno in da so preveč omejevalni, ne nakazujejo pa vseh rešitev. Avtomobilisti so pravzaprav že težko čakali na uvedbo bonov, saj je bilo stanje na bencinskih črpalkah že nevarno in odkrito je treba povedati, da so si mnogi vozniki tudi doma nakopili zaloge. Pri celjskem Petrolu so nam povedali, da so v kritičnih dneh prodali le za sedem odstotkov manj bencina kot v normalnih dnevih. Zbrali smo tudi nekaj izjav o ukrepih.

IVAN BOŽNIK, direktor Tovarne nogavic Polzela: »Priznati moram, da je naša organizacija v hudih težavah. Za naše izdelke ves material uvažamo in za to potrebujemo devize. Na konvertibilnem trgu pa dosegamo z izdelki tako nizke cene, da ne pokrivamo niti proizvodnih stroškov. Eno je jasno: izvoz bo treba povečati, četudi bodo potem naši izdelki primanjkovali doma. V teh dneh pa čakamo seveda še dodatne usmeritve, tako da česa dokončnega še ne morem povedati.«

V Hmežadu pravijo, da so ukrepi bili zares že nujni. Ne glede nanje pa je dejstvo, da je Hmežad že doslej vso pozornost namenjal izvozu. Samo vrednost letošnjega izvoza bo enainpetdeset milijard deviznih dinarjev, prihodnje leto pa se bo seveda še povečal. Spodbudne ukrepe za izvoz so torej še kako dobrodošli. Tudi v tekstilni tovarni v Preboldu so izvozu že doslej namenili precejšnjo pozornost, saj so ga v letošnjem letu podvojili. Stimuliranje izvoza bo torej dobrodošlo tudi preboldskim tekstilcem, ki pa menijo, da imajo omejevalni ukrepi tudi svojo slabo stran. Dokler se bomo pogovarjali le o varčevanju in omejevanju, bo tudi težko biti konkurenčni na tujem tržišču, zlasti na konvertibilnem.

Obtrniki so zaskrbljeni. Še zlasti velja to za avtoprevoznike, pa tudi avtomehanike in druge, ki so morali večkrat v tujino po različne rezervne dele, ker jih je doma primanjkovalo. Uvedba pologa njim gotovo ni dobrodošla. To velja tudi za kmete, ki tarnajo, da doma še zdaleč ni dovolj rezervnih delov za vso potrebno mehanizacijo.

OB DNEVU MRTVIH

Smrt je logičen zaključek življenja. Tako so nas učili starši, kasneje učitelji in profesorji v šoli. Pa ne samo nas, ljudi današnje generacije. Stoletja nazaj je bila smrt za človeštvo vsega sveta — vseh celin — misterij. Sprejemali so jo vsak po svoje. Skupna vsem pa je bila pieteteta za umrlimi. Smrt je za nekatere človeške skupnosti pomenila nujno, heroizem ali dolžnost. Da, tudi dolžnost. Še ni dolgo tega, ko so naši možje, matere, sinovi in hčere darovali svoja dragocena življenja za svobodo, človeško dostojanstvo in svobodo duha. Na današnji dan je lepo videti njihove skromne gomile sredi host. Na njih gori le svečka ali dve, priložen pa je šopek po-

znojesenskega cvetja, ki so jih prinesli svojci, soborci ali učenci bližnje šole.

Dandanes se jih spomnimo le še ob dnevu mrtvih na komemoracijah ob spomenikih padlim. Takrat običajno pravimo: življenje so darovali vna oltar domovine. Toda ta oltar ni bil lešen, z obilno pozlato in neštetimi svečniki. Bila je temna, deževna noč, vlaga je prodirala skozi zlizano pelerino. Noč so parali rezki rafali. Brez krika — kri, smrt.

Nocoj na njihovih gomilah dehtijo skromne cvetice v znak hvaležnosti, brlita svečki kot obljuba, da še gori v nas ogenj ljubezni do domovine, za katero so dali oni svoja življenja. Obljuba,

da se njihovi veri ne bomo odrekli tudi v bodoče. Ne mi, njihovi soborci, somišljeniki, ne oni, ki že kot mlada kal poganjajo iz njih, iz nas.

Dan za dnem odhajajo od nas tudi tisti, ki so pokopavali svoje brate v borbi in neomajni veri v njeno pravičnost. Dobro se še spominjajo jas in temnih globač, kjer so ostajali najboljši in najpredanejši. Odhajajo skromno, kot so živeli. V skromnosti so vzgajali svoje otroke. Zeleli so, da bi bile tudi njihove gomile podobne tistim, pod katerim ležijo njihovi tovariši, ki so jim izrekli še zadnji »smrt fašizmu«.

Toda glej! Nad njihovo gomilo se kopicijo silne gmote kamenja.

Najdražjega, dragega, le redko skromnega. Veliko dragega kamenja. Preveč. Tega si v življenju niso želeli. Ne skladovnic dragega kamenja, ne dragocenih šopkov, temveč razumevanja, ljubezni, predvsem pa spoštovanja do časa, ki so ga nosili v svojih srcih kot dragocen spomin. Tudi da bi mi, ki ostajamo kot del njih, ne bi niti za trenutek pozabili bistva vsega njihovega boja, našega boja. Boja za lepši jutri nam, njim, ki se rojevajo in ki se bodo še rodili. Za vse nas, če bomo zadovoljni z majcenim šopkom na očetovem, materinem ali prijateljevem grobu ob dnevu, ki je namenjen spominu nanje. Spominu, ki je boleč. Ta bolečina in blag spomin pa je najmočnejši spomenik vsemu človeštvu in vsakemu posamezniku.

Cveta Mikuž

Prodajnem centru NAME

Ugoden nakup v

N

do 10% nižje cene

— v diskontu

NOVO SREDIŠČE VAŠIH NAKUPOV

PRODAJNI CENTER LEVEC

N

nama

lesnina

hvala za zaupanje

prodajni center

levec

lesnina

Aktualno

SETEV—
NAŠA
VELIKA
OBVEZA

Letošnja jesen je kmetovalcem bogato poplačala vloženo delo. Podatki kažejo, da smo letos v Jugoslaviji pridelali na 1.559.000 ha 5.230.000 ton pšenice, kar je za 23 odstotkov več kot lani. Poprečni hektarski donos je znašal 3,36 ton pšeničnega zrnja, na družbenih posestvih pa 4,49 ton in da smo do začetka oktobra odkupili že nad 2,6 milijona ton pšenice. Zelo dobro so obrodile tudi ostale poljščine, zlasti še koruza, ki daje ponekod rekordne donose.

Dober pridelek in uspešen odkup pšenice smo zabeležili tudi v Sloveniji. Z odkupljenimi 46.000 tonami pšeničnega zrnja bomo pokrili 20 odstotkov potreb, ostalo pšeno pa smo si priskrbeli z dolgoročnimi pogodbami, sporazumi in skupnimi vlaganji v Vojvodini in na drugih žitorodnih področjih Jugoslavije.

In kakšne obveze nas čakajo pri jesenski setvi? Čeprav pšenica oziroma žito v Sloveniji niso najpomembnejša poljščina, bomo letošnjo jesen še nekoliko povečali setvene površine, da bi ob naslednji žetvi s 30 odstotno tržnostjo odkupili predvidenih 64.000 ton pšeničnega zrnja.

Naloga ne bo lahka in sedaj bo treba kar najbolje opraviti setev. Pri tem kmetovalce spodbujajo in hrabrijajo letošnji proizvodni rezultati in lahko pričakujemo, da bo delo pravočasno in temeljito opravljeno.

Nedavno podpisani samoupravni sporazumi o medsebojnih obveznostih in dolžnostih pri organiziranju tržni pridelavi in predelavi pšenice in sladkorne pese (slednje naj bi pridelali prihodnje leto 260.000 ton), ki so ga podpisali pridelovalci in predelovalci omenjenih poljščin, oskrbovalci v kmetijstvu z reprodukcijskim materialom, strokovne ustanove in banke, kaže, da ne gre zgolj za akcijo za večjo pridelavo pšenice, sladkorne pese in ostalih poljščin, marveč za našo stalno nalogo, da bi pridelali več hrane ne le za lastne potrebe, ampak tudi za izvoz. Ob dobri prireji se nam obetajo večje možnosti izvoza mesa, zato je še kako pomembno pridelati dovolj dobre živinske mrve. Ker je koruza na trgu predraga, računamo tudi na večji pridelek te poljščine, ki je letos, kot vse kaže, zelo dobro obrodila, saj iz nekaterih območij že poročajo o rekordnem pridelku.

Za Savinjsko dolino in njene kmetovalce pomeni hmelj čisto devizo, saj zelena roža, kot mu pravimo, ni obremenjena z uvozom. Ker bomo povečali površine s hmeljem, bodo kmetovalci zasejali s pšenico enake površine kot minulo jesen. Vendar to ne pomeni, da ni možnosti boljše pridelave pšeničnega zrnja. Letos je znašal poprečni donos v naši občini 3,5 do 4 tone pšenice, posamezniki pa so pridelali tudi do 7 ton pšeničnega zrnja, kar pomeni, da imamo še velike rezerve.

Visokorodnih sort semenjske pšenice je dovolj, na voljo pa so tudi umetna gnojila in sejnalni stroji. Če se bo kmetovalcem naslednje dni nasmejnilo lepo vreme, bo tudi seme pravočasno v zemlji.

Lojze Trstenjak

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

DELU ČAST IN OBLAST

Za nami je 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Priprave nanj so potekale domala vse letošnje leto v osnovnih organizacijah Zveze sindikatov, konferencah osnovnih organizacij ZS in v koordinacijskih odborih. Tako je bilo tudi v naši občini. Izoblikovane so bile številne pripombe in predlogi. Ocenimo lahko, da je večina vodstev osnovnih organizacij ZS in konferenc temeljito pristopila k pripravi na kongres oziroma k razpravi o kongresnih dokumentih. Odraslega tega so bile tudi razprave naših delegatov na kongresu, saj je v njih aktivno sodelovalo kar osem delegatov.

V uvodnem referatu predsednika ZS Slovenije Marjana Orožna je bilo poudarjeno, da naj kongres opravi dve osrednji nalogi: »Da poskušamo oceniti, kako je Zveza sindikatov v štiriletnem obdobju po IX. kongresu opravila in uresničila svojo družbeno vlogo, in drugič, da ustvarjalno prispevamo k izhodiščem, ki so v razpravi med članstvom v pripravah na kongres že dobila podporo, in da izoblikujemo smernice za naše delo v prihodnje.«

V tej smeri je potekal kongres tudi v naslednjih dneh. Težišče razprav je bilo na večji odgovornosti, delu in večjem vplivu delavcev na posamezne odločitve. Izročena je bila vrsta kritičnih pripomb, izpostavljeni pa so bili tudi pozitivni dosežki. Odločno pa so delegati podprli vsa prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva in za boljše gospodarjenje na sploh.

Pri vseh teh razpravah pa sindikat ni izjema, nasprotno, odgovoren je, da se dogovorjena politika dosledno izvaja, na nekaterih področjih pa mora biti nosilec akcije. V vsaki organizaciji združenega dela in družbenopolitični skupnosti mora sindikat oceniti, zakaj se za zagotavljanje zakonitosti in odgovornosti ne uporabljajo možnosti, ki jih daje naš samoupravni sistem, oziroma zakaj se posamezne zadeve ne urejajo po samoupravni poti; zakaj ne ukrepamo odločneje takrat, ko vidimo, da se zadeve ne urejujejo, kot bi se morale. Večkrat je bilo v razpravah delegatov poudarjeno, da vse prevečkrat čakamo na odločitve od zgoraj, hkrati pa pozabljamo, da je to voda na mlin administraciji. Večina delavcev je že sedaj ogorče-

nih nad zapletenostjo administrativnih postopkov in vodenjem administracije.

Kongres je posebno opredelil naloge sindikata v bodoče in kategorično odklonil mišljenje tistih posameznikov, ki sodijo, da je sindikat vse preveč pod vplivom nekoga tretjega, odklonil pa je tudi tista razmišljanja, ki vodijo v to, da bi moral sindikat biti v opoziciji.

Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, je poudaril: »V ustavi in zakonu o združenem delu ter v nekaterih drugih dokumentih je opredeljeno mesto, vloga, pravica in dolžnost sindikatov v graditvi in razvoju naše socialistične skupnosti. Takšne vloge in pravice doslej ni imel še noben sindikat v svetu...«

Smernice sindikata so jasne in konkretne. Od vseh nas

— članov Zveze sindikatov pa je odvisno, kakšno vlogo bo imel in kako se bodo dogovorjena stališča v praksi tudi izvajala. Osrednja naloga sindikata v sedanjem trenutku je povsem na dosledni uresničitvi nadaljnjega družbenoekonomskega razvoja na socialističnih samoupravnih temeljih, upoštevajoč gospodarsko stabilizacijo. Doslednje izvajanje stabilizacije danes je porok za boljši jutri, ali kot je dejal Marjan Orožen: »V naši družbi bo toliko svobode in enakopravnosti, kolikor bo odgovornosti.«

Več o konkretnih nalogah sindikata in o predstavitvi izvoljenih članov v organe republiškega sveta ZS Slovenije iz naše občine pa v prihodnji številki.

B. P.

Žalski delegati zapuščajo 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Iz zgodovine kongresov sindikata

Ob desetem kongresu Zveze sindikatov Slovenije bomo skušali kratko predstaviti kongrese od leta 1945 dalje.

Prvi kongres Enotnih sindikatov Slovenije je bil od 25. do 27. septembra 1945 v Ljubljani. Kongres je potrdil dotedanja prizadevanja in sprejel pravila organizacije in delovanje. Po kongresu so se organizirali prvi občini zbori sindikalnih podružnic. Delovni kolektivi so organizirali tekmovalstvo: »Vse sile za obnovo in napredek!«

Leta 1949 se je uveljavil naziv Zveza sindikatov Jugoslavije. Drugi kongres Zveze sindikatov Slovenije (ZSS) je bil od 27. maja do 29. maja 1949. Kongres se je zavzel za nadaljnjo graditve socializma pod vodstvom KPJ in tov. Tita. Podrobno je obravnaval vsa področja sindikalnega delovanja.

23. XII. 1949 sta centralni odbor ZSJ in gospodarski svet vlade FLRJ izdala navodila o ustanovitvi in delu delavskih svetov državnih gospodarskih podjetij. Po tem navodilu so imeli delavski sveti v glavnem posvetovalni značaj, vendar so imeli tudi nalogo, da aktivno sodelujejo pri reševanju vseh važnih vprašanj podjetja. 5. VII. 1950 je bil objavljen temeljni zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj.

Ob sprejemu tega zakona je tov.

Tito (26. VI. 1950) dejal v ljudski skupščini:

... izročitev tovarn, rudnikov itd. v upravljanje delovnim kolektivom bo onemogočila, da bi se v našem gospodarstvu vgnezdila nalezljiva bolezen, ki ji je ime birokratizem...«

Poglejmo še, kaj je tov. Tito dejal ob obisku v Niški Banji, 6. VII. 1952:

... Prav dobro veste, da smo dali tovarne v upravljanje delavcem. Zavedati se morate, da imajo delavci dejansko pravico upravljanja. V podjetjih so sami gospodarji, sami odgovarjajo za to, kar delajo zase, prav tako pa tudi za vse, kar delajo za skupnost. Vi kot oblast, zlasti ljudski odbori, ne smete dovoliti, da bi postali zavora pri razvoju našega gospodarstva. Zraven tega morajo delavci razumeti tudi svoje dolžnosti do skupnosti. Vzpostaviti je treba skladen odnos in spodbuditi prizadevanja za kar najširšo demokratizacijo od zgoraj navzdol...«

Volitve v prve delavske svete 1950 so vplivale na delovanje in vlogo sindikata v naši družbi. To je bil čas hudičev naporov za doseg ciljev petletke, uvedena sta bila nov gospodarski in nov plačilni sistem.

16. I. 1952 je pokrajinski svet ZSS ob drugi obletnici volitev prvih delavskih svetov povabil k tek-

movanju v delavskem upravljanju vse delovne kolektive Ljudske republike Slovenije.

25. I. 1953 je bil XI. plenum republiškega sveta ZSS, ki je razpravljalo o problemih delavskega samoupravljanja. Samoupravljanje je bila tudi glavna tema na III. kongresu — od 24. do 26. maja 1953. Leta 1955 so se sindikati organizacijsko prilagodili novemu komunalnemu sistemu in ustanovili občinske sindikalne svete. Namesto kongresov so delo sindikatov obravnavali občini zbori republiškega sveta ZSS. Ta način dela je ostal v veljavi vse do leta 1974. V tem času je bilo sedem občinskih zborov.

Prvi občini zbor je bil 6. II. 1956. Na njem so razpravljali o uveljavljanju novega gospodarskega sistema, o vprašanju nagajanja itd. Na občnem zboru, ki je bil 22. in 23. II. 1957 v Mariboru, je bila glavna tema vprašanje življenjske ravni, produktivnost dela, samoupravljanje ter izobraževanje odraslih. Sindikat se je vključil v priprave za prvi kongres delavskih svetov, ki je bil VI. 1957. Občna zborna, ki sta bila 30. VI. 1958 in 4. in 5. XI. 1959, sta posvetila največjo pozornost razvoju samoupravljanja, storilnosti dela in nagajevanju. 5. I. 1952 so sindikati na svojem občnem zboru pretresli celotni gospodarski razvoj

Slovenije. Šesti občini zbor je bil aprila 1964.

1965 je bila sprejeta gospodarska in družbena reforma, aktivnost sindikatov se je usmerila v to problematiko, temu vprašanju je bil posvečen tudi 7. občini zbor 7. II. 1968.

V tem času (28. V. 1965) je bil tudi Zbor samoupravljalcev Slovenije, ki se ga je udeležilo 6500 samoupravljalcev.

Občni zbor oz. kongres bi se naj sestal tudi leta 1972, vendar je bil zaradi trenutnih družbenopolitičnih razmer preložen. V tem času je bilo nekaj sindikalnih konferenc, konferenca, ki je bila 18. 6. 1970, je sprejela statut ZSS.

Osmi kongres je bil 7. in 8. novembra 1974 v Celju. Delo je teklo v štirih komisijah: za nadaljnji razvoj samoupravljanja, za dohodek in delitev dohodka, za družbeni standard in socialno varnost ter za organiziranost in razvoj sindikatov. Osrednja tema devetega kongresa, ki je bil 25. in 26. X. 1978 v Mariboru, je bila vloga sindikatov pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja. Več pozornosti, so sklenili delegati, je treba posvetiti življenjskim potrebam delavcev. Poudarili so, da moramo delavcu zagotoviti prevladajočo vlogo pri razporejanju dohodka in pri krepitvi samoupravljanja v političnem življenju.

NAŠI DELEGATI

Jerica Čretnik, Jožica Eberline, Terezija Kos, Leon Pader, Anton Rode, Vera Salezin, Velimir Stepanov, Erna Savinek, Vili Vidali, Ivan Vodlan.

GOSTJE

Sonja Jezernik, Vasilija Kranjc, Breda Žagar, Marija Slokar, Branko Povše in Karel Seibert.

Delegati
o
kongresu

Zavest o težavnem gospodarskem položaju in pripravljenost dati vse od sebe za premagovanje težav ob nadaljnjem razvijanju in poglobljanju samoupravljanja sta bili ves čas prisotni v razpravah in zaključkih pravkar minulega 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Delegati najmožnejše organizacije, ki zajema kar 99 % vseh zaposlenih pri nas, so ob tem terjali, da te besede vsi, brez izjeme, začnemo takoj spreminjati v dejanja, da začnemo bolj in kvalitetneje delati, da izpolnimo dogovorjeno; Svoj delež so na kongresu dali tudi delegati žalske občine, ki so vsi sodelovali v razpravah in se zavzeli za skupno akcijo k boljšemu standardu delavcev, ki ga danes lahko reši le delo. Nekateri izmed njih smo po kongresu povprašali o tem, kaj nam je 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije dal.

JERICA ČRETNIK, delovodja v oddelku loščilnice KIL iz Libov: Veliko sklepov smo delegati sprejeli na kongresu in upam, da se bodo uveljavili v praksi. Poudarjam, da povečujemo diferenciacijo med delovnimi organizacijami oz. delovnimi ljudmi. Ne zdi se mi namreč prav da v tekmi za devizami dodatno stimuliramo samo »nove« izvoznike, »stare« pa pozabljamo; med njimi je tudi naš kolektiv. Tudi na področju sredstev in objektov skupne porabe smo prikrasili, saj smo si v preteklosti prizadevali razširiti predvsem materialno bazo.

VERA SALESSIN, tehnolog iz žalskega JUTEKSA: Izrekli smo se za konkretne naloge in upam, da smo jih vsi pripravljeno začeti čimprej uresničevati. Prevsem več in bolje delati. Zavzela sem se predvsem za delavke v tekstilni industriji, ki delajo v težkih delovnih pogojih in so zaradi tega podvržene raznim boleznim. Zato bi jim morali delovno dobo benificirati.

VILI VIDALI, poslovodja v žalski NAMI: Če bomo dosledno realizirali sklep resolucije, bodo rezultati kmalu drugačni kot so danes. Zavzel sem se za trgovce, ki so vse premalo stimulirani, vemo pa, da se morajo v času pomanjkanja raznovrstnega blaga posebno truditi, da prodajo tisto, kar pač je. V Nami zaslužijo trgovci ok. 10.000 din, med tem ko je trenutno republiško poprečje okrog 14.000 din. Zavzemam se, da bi čimprej ukinili devizno prodajo in dali dinarju tisto vrednost, ki jo mora imeti.

IVAN VODLAN, kmetijski tehnik v HMEZADU: Kongres je priložnost, da spregovorimo o dobrih in slabih straneh, da spregovorimo, kako bi dobre še izboljšali in slabe odpravili. V kmetijstvu, v proizvodnji mesa in mleka npr. so cene pod družbeno kontrolo in se ves čas postavlja vprašanje rentabilnosti in akumulativnosti. Medtem pa nekatere favorizirane dejavnosti lažje ustvarjajo dohodek, saj jih nihče ne vpraša, kako je bil pridobljen. Zavzel sem se, da bi se vse cene bolj približale zakonu ponudbe in povpraševanja.

Edi Masnec

OBČANOVA OKROGLA MIZA — GOSPODARSKA STABILIZACIJA V OBČINI ŽALEC

PRIPRAVLJENOST LJUDI, DA RAZUMEJO TA TRENUTEK, JE IZJEMNA

Stabilizacijska prizadevanja občine v luči sklepov 3. seje CK ZKJ in resolucije za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije so v ospredju aktivnosti subjektivnih sil v tem trenutku. O uresničevanju zastavljenih ciljev gospodarske stabilizacije, konkretno v naši občini, je tekla beseda za okroglo mizo, v kateri so sodelovali Ervin Janežič, predsednik izvršnega sveta; Andrej Šepec, podpredsednik izvršnega sveta in predsednik komiteja za planiranje in družbenoekonomski razvoj; Franjo Tilinger, direktor KIL Liboje; Rafko Končina, direktor SIP-a Šempeter; Tone Savorgnani, direktor Ferralita Žalec; Andrej Čulk, direktor Interne banke SOZD-a Hmezd, in Miha Goličnik, pomočnik direktorja Interne banke v SOZD-u Hmezd.

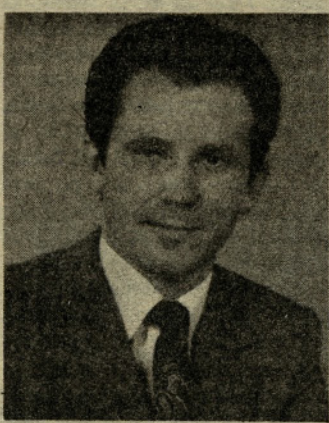
Razgovor smo namenili najpomembnejšim vprašanjem, gospodarskega vsakdanjika: gospodarskemu utripu občine v tem trenutku, uresničevanju smelo zastavljenih izvoznih prizadevanj, delitvi dohodka in nagrajevanju ter načrtovanim ciljem v prestrukturiranju gospodarstva. Beseda pa je tekla tudi o notranjih rezervah in o pričakovanih za naslednje leto.

ERVIN JANEŽIČ: Stanje v naši občini, vzeto globalno — v prvi polovici leta, ni najbolj rožnato. Ni dosti slabše ali boljše kot v drugih občinah, čeprav smo ugotovili, da smo v osnovnih pokazateljih imeli najnižjo rast v celjski regiji, pa tudi pod republiko ravni. To pa še vedno ni kritično, saj imamo še vedno dovolj

povzroča že omenjene nižje stopnje rasti.

ANDREJ ŠEPEC: Pred nedavnim smo skupno s predstavniki delovnih organizacij že ugotovili, da bi rast dohodka, glede na kritičnost trenutka, bila lahko še znatno nižja. Poudariti moram, da smo se dosledno držali dogovorjenih okvirov politike cen, saj cen nismo povečevali v tistem odstotku, kakor je bilo izkazano poprečje v SR Sloveniji (30 odstotkov), temveč le za 12 do 13 odstotkov. Če bi dogovor o cenah enotno izvajali v celi Jugoslaviji, bi naša rast dohodka (23 do 24 odstotkov) pomenila neko kvaliteto v smislu stabilizacije in bi gotovo zadostovala za dosego naših planiranih ciljev, se pravi tri ali štiri odstotke realne rasti. Dejstvo pa je, da je rast cen na drobno ali inflacija že več kot 30-odstotna, tako da lahko trdimo, da planirana rast ne bo dosežena. To pa postavlja pod vprašaj tudi realnost v začetku leta izračunanih programov skupne porabe.

RAFKO KONČINA, SIP ŠEMPETER: Sedanji trenutek v industriji ni bistveno drugačen, kot ga doživljamo v industriji že celo pomlad in poletje. Stanje je zaskrbljujoče, vendar ga krpamo iz dneva v dan. Razlogi so znani, osnovni pa je pomanjkanje materialov. V SIP-u smo odvisni od uvoza le za dva do tri odstotke proizvodnje, ki jo vgrajujemo, pa vendarle nimamo zadosti deviz, ki bi jih združevali za nabavo repromateriala. Bojimo se, da bo proizvodnja obstala, pa če-

ERVIN JANEŽIČ, IS: „Stanje v naši občini v letu 1982 je podobno kot v občinah regije in SR Slovenije. Enak obseg proizvodnje stane žal vedno več, ker je proizvodni cikel ves čas moten, od tod tudi nižje stopnje rasti.“

proizvodnje. Kljub temu pa števila zaposlenih v tem času nismo povečali. Tudi pri nas ljudje razumejo težave, tako da načrtujemo izpolnitev letnega plana. Za smejši plan v letu 1983 pa nam je največja neznanka plin.

ERVIN JANEŽIČ: Zavedamo se, da v danem trenutku ne moremo dvigniti produktivnosti dela brez dodatnih naložb in ob velikih problemih preskrbe s surovinami. Enak obseg proizvodnje stane žal vedno več, ker je proizvodni cikel ves čas moten.

TONE SAVORGNANI, FERRALIT ŽALEC: Konkretne rezultati v TOZD-u Livarna kažejo, da se je fizični obseg proizvodnje povečal za 12 odstotkov (pri nespremenjenem številu zaposlenih), v Strojnem obratu pa za štiri odstotke. Žal razumevanje za

vanja. Na ravni SOZD-a ugotavljamo, da bomo zastavljeni plan dosegli, kar se tiče osebnih dohodkov pa smo v okviru resolucije. Tudi naše delovne organizacije pestijo neugodne zunanje okoliščine: pomanjkanje energije ter pomanjkanje surovin iz uvoza. Kljub vsemu pa še uspevamo zagotavljati nemoten potek proizvodnje, kar je izredno pomembno, saj zagotavljamo nemoteno preskrbo z mlekom in mesom. Stanje na področju preskrbe z mesom je kritično. Nekaj časa smo stanje reševali z zalagami, sedaj pa smo odvisni le od odkupa živine. Precejšen del odkupa je na Kozjanskem, vendar je zaradi različnih cen precej živine prodane na Hrvaško. Prekupčevalci pa se zadnje čase vse pogosteje pojavljajo tudi v Savinjski dolini. Tudi preskrba z mlekom in mlečnimi izdelki je zadovoljliva, sicer pa lahko z zadovoljstvom rečem, da je letos dobra tudi letina osnovnih pridelkov.

IZVOZ: srečanje z realnostjo v svetu!

ERVIN JANEŽIČ: Za letošnje leto zastavljeni izvozni plani so bili ambiciozni, saj smo predvidevali realno rast izvoza za deset odstotkov in nižjo stopnjo uvoza, tako da bi v naslednjih letih dosegli pokrivanje uvoza z izvozom. Vendar pa izvozna gibanja v prvi polovici leta niso bila takšna, kot smo predvidevali. Skupen izvoz smo povečali le za odstotek, res pa je, da se je bistveno zmanjšal uvoz. Žal posledice zmanjšane uvoza že opazne. Skoraj polovico izvoza smo uresnili na kli-

cije. Za uspešnejši izvoz pa je neposreden stik nujno potreben.

RAFKO KONČINA, SIP ŠEMPETER: Znano je, da je tehnologija na vzhodu slabša od zahodne, cene za le-to pa večje. Mi pa naj bi uvažali ravno iz vzhoda. Tako vzhod na naš račun pokriva razliko nizkih cen, doseženih na zahodu.

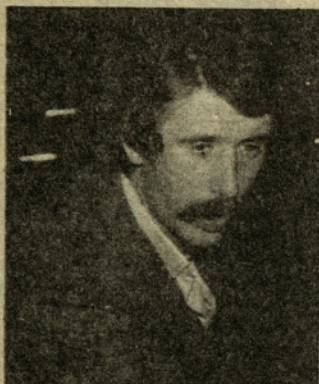
TONE SAVORGNANI: Največja ironija pa je, da moramo tudi domačo tehnologijo kupovati z devizami! V Ferralitu dosegamo sicer 250-odstotno pokrivanje uvoza z izvozom, pa nam kljub temu primanjkuje deviz, zlasti še sedaj, ko smo tudi doma začeli prodajati za devize.

MIHA GOLIČNIK, HMEZAD ŽALEC: V Hmezadu bomo po vsej verjetnosti plan izvoza za letošnje leto uresnili. Diskriminacija na področju cen v izvozu nas je prisilila, da smo pričeli sami selekcionirati, kaj bomo sploh še izvažali. Jasno, da predvsem tisto, kar je tudi dohodkovno zanimivo. Izguba dohodka je tudi posledica nerealnega tečaja tuje valute. Tudi to bi morali sistemsko rešiti. V Hmezadu si prizadevamo za povečanje izvoza, saj smo med drugim sprejeli projekt za izgradnjo mlekarne in spremljajočih objektov v Nigeriji. Gre za izvoz naše tehnologije in znanja. V izvajanje del v Nigeriji pa bomo vključili tudi izvajalce drugih del iz naše občine.

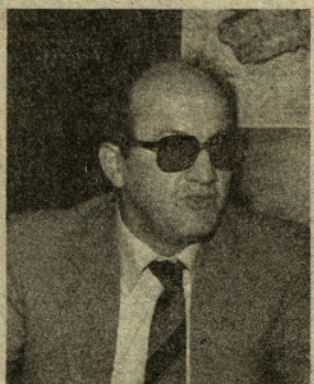
FRANJO TILINGER, KIL LIBOJE: Letošnji izvoz smo povečali za 35 odstotkov,

ERVIN JANEŽIČ: Izvršni svet ugotavlja, da se je število kršiteljev družbenega dogovora v polletju še zmanjšalo. Spoštovanje dogovora bomo tako dosledno zahtevali od vseh organizacij združenega dela. Vemo pa tudi, da so osebni dohodki v naši občini nižji kot v ostalih občinah, kar pa vpliva seveda tudi na nižji priliv sredstev v družbene dejavnosti. Tudi tu so prisotni nizki osebni dohodki, še zlasti v šolstvu, kar nam seveda povzroča dodatne probleme. Smeri prestrukturiranja gospodarstva v občini

ERVIN JANEŽIČ: Struktura našega gospodarstva ni najboljša. Mnogo smo že zamudili v smislu prestrukturiranja oziroma uvedbe dopolnilnih programov v delovnih organizacijah, ki so odvisne od uvoza surovin. Premalo smo stori pri združevanju sredstev za skupna vlaganja, povrh vsega pa še ustreznih programov nismo imeli in jih nimamo niti danes. Glede združevanja delovnih organizacij ne moremo govoriti na pamet, jasno pa je, da je združevanje in sodelovanje možno in nujno. Tu mislim na gradbeništvo in proizvodno gradbenih elementov. V občini imamo tudi delovne organizacije z več temeljnimi organizacijami z različnimi proizvodnimi programi, ki večkrat zaradi razdrobljenosti zavirajo skupen razvoj. Tu mislim na kovinske obrate, ki sicer dosegajo občasno boljše rezultate, ne pa hitrejšega razvoja, ki je možen le v večjih organizacijah z enotnim razvojnim programom. Torej

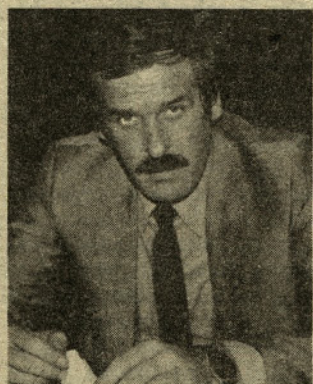
ANDREJ ŠEPEC, IS: V združenem delu ugotavljamo, da bi rasti dohodka, glede na kritičnost trenutka, lahko bila še nižja!

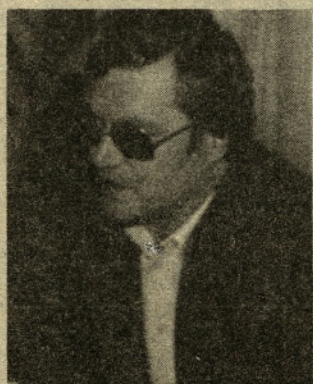
RAFKO KONČINA, SIP: V proizvodnjo se vključujejo tudi režijski delavci iz skupnih služb in temeljnih organizacij.

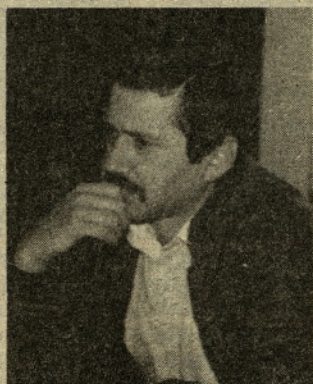
FRANJO TILINGER, KIL: V devetih mesecih smo dosegli 11-odstotno povečanje fizičnega obsega proizvodnje. Tudi pri nas ljudje razumejo nastale težave.

TONE SAVORGNANI, FERRALIT: Delavci ne morejo razumeti, da osebni dohodki (kljub ugodnim poslovnim rezultatom) zaradi težkih pogojev dela ne morejo biti večji kot drugod.

ANDREJ ČULK, HMEZAD: Stanje na področju preskrbe z mesom je kritično, preskrba z mlekom in mlečnimi izdelki pa je zadovoljliva.

MIHA GOLIČNIK, HMEZAD: Naša usmeritev je v izvoz tehnologije in znanja

ugodne absolutne rezultate (ustvarjeni dohodek na zaposlenega), moti nas le dejstvo, da bomo ob koncu leta lahko govorili ne o realni rasti družbenega proizvoda, ampak celo v primerjavi z lanskim o padcu družbenega proizvoda. To pa lahko ima poleg gospodarske stagnacije tudi zelo negativne posledice v delitveni politiki. Zavedamo se, da v naši občini ne dosegamo planiranih rezultatov, saj ugotavljamo, da dohodek in prihodek ne raste tako, kot smo predvidevali, z izjemo zaposlitve, kar pa ob doseženi rasi obsega proizvodnje lahko pomeni celo padec rasti fizičnega obsega proizvodnje. Vzrok, da dosegamo nekoliko nižje rezultate, kot smo jih predvidevali, tiči v strukturi naše industrije, saj imamo v naši občini precej predelovalne industrije, tako kemijske, tekstilne in kovinske ter tudi druge, ki je v precejšnji meri vezana na vedno težji uvoz surovin, kar slabša preskrbljenost z osnovnimi surovinami, trga repromateriala ter

prav le zavoljo potrebnega dela (ležaja), vrednega le pet starih tisočakov, ki ga potrebujemo pri izdelavi koruznega kombajna, ki je vreden 240 tisočakov. Vojvodina potrebuje še 1400 teh kombajnov, saj je spravilo koruze na vrhuncu, mi pa teh ležajev ne moremo uvoziti. V SIP-u smo delali zadnje tri tedne triizmensko, v proizvodnjo pa so se vključevali tudi režijski delavci iz skupnih služb in TOZD-ov. Za proizvodnjo kombajnov so pripravljeni žrtvovati tudi svoje proste dni, sami se odločajo za solidarnost. Pripravljenost ljudi, da razumejo ta trenutek, je izjemna. Zaradi zaostankov dobave materialov bomo osem do devet odstotkov pod planom, seveda, če se stanje ne bo bistveno poslabšalo.

FRANJO TILINGER, KIL LIBOJE: Tudi v KIL Liboje so težave z materialom, vendar stanje trenutno ni kritično. Plan celo nekaj presežemo, saj smo v devetih mesecih dosegli kar 11-odstotno povečanje fizičnega obsega

probleme pri nas poenjuje. Delavci ne morejo razumeti, da osebni dohodki v težkih pogojih dela ne morejo biti večji kot drugod. Tarejo nas problemi z izpadi električne energije, kar seveda povzroča kritično situacijo v proizvodnji. Z ozirom na to, da uporabljamo še surovine iz stare zaloge, je trenutno stanje v Ferralitu ugodno, obetajo pa se redukcije električne energije in problemi z oskrbo bencina, pa še pomanjkanje ruskega surovega železa. Primanjkljaj deviznih sredstev je vedno očitnejši (dajati jih moramo za surovo železo, za primarni aluminij in podobno), hkrati pa v Ferralitu skoraj vse svoje izdelke prodajamo doma za dinarje. Pri izvozu ustvarimo maksimalno 30 do 40 odstotkov domače cene. Ocenjujemo tudi, da bo tudi drugo leto prisoten velik problem oskrbe z energijo ter surovinami.

ANDREJ ČULK, HMEZAD: V našem SOZD-u imamo 16 delovnih organizacij z različnimi uspehi poslo-

rinškem področju. Za osem mesecev je stanje nekoliko ugodnejše (indeks deviznih prilivov od izvoza blaga in storitev znaša 105 odstotkov na konvertibilno področje, indeks odlivov pa 77 odstotkov). Torej imamo na tem področju trenutno pozitivno bilanco. Stanje je nekoliko slabše pri pokrivanju uvoza z izvozom v fizičnem obsegu, saj znaša stopnja pokritja skupaj 105 odstotkov, za konvertibilni trg pa le 81 odstotkov. Med organizacijami združenega dela pa nekatere ne dosegajo niti 30-odstotno pokritje. Izhod iz danega položaja je le v večjem izvozu, vendar ne za vsako ceno!

TONE SAVORGNANI, FERRALIT ŽALEC: Konkurenca na tujem trgu je iz dneva v dan večja, zato je izdelke vedno težje prodajati. Zaradi stanja doma dosegamo nizke cene, zmanjševanje službenih potovanj v tujino pa tudi vpliva na prodornejše poslovne odnose. Marsikateri posel se izgubi, ker ne spremljamo njegove realiza-

izvozili smo za 1,5 milijonov dolarjev, kar predstavlja 23 odstotkov vse naše proizvodnje. Plan izvoza smo dosegli, prav tako tudi večjo izvozno stimulacijo, bojimo pa se, da bomo zaradi tega sistema izvoza prizadeli naslednje leto.

Kako je z nagrajevanjem, delitvijo dohodka in osebnih dohodkov v naši občini?

ANDREJ ŠEPEC: Ker je nagrajevanje zelo pomemben del samoupravnih odnosov in stimulacija za boljše delo, posvečamo temu vprašanju precejšnjo pozornost. Komite za planiranje in izvršni svet sta na osnovi pripravljenih ocen opozorila vse kršitelje družbenega dogovora: da morajo osebne dohodke uskladiti z ustvarjenim dohodkom do konca leta, sicer bodo morali v naslednjem letu preveč izplačane osebne dohodke poravnati. Izvršni svet glede na obstoječe stanje ni sprejel konkretnih omejitev za posamezne organizacije združenega dela.

moramo vsa prizadevanja usmeriti v prestrukturiranje, ki mora zasledovati cilj: povečati izvoz in zmanjšati uvoz.

Trenutek gospodarske stabilizacije v občini torej ni rožnat. Nižja rast obsega proizvodnje, težave pri oskrbi z energijo in surovinami, težave pri doseganju konkurenčnosti v izvozu, stimulativnejše nagrajevanje, združevanje ter napore za strukturne spremembe gospodarstva pa niso značilne samo za našo občino, prav tako pa niso nastale šele danesali včeraj. Gre pravzaprav za probleme, s katerimi se je naše gospodarstvo in celotna družba srečevala že leta nazaj, vendar jim je očitno posvečala premajhno pozornost in dajala premajhno težo.

Danes so tu, razgaljeni v boleči realnosti in z vso težo, zato so seveda videti tudi večji in težje rešljivi. Pravilen odnos do njih je že velik korak k cilju, da bi jih rešili. Ta korak pa smo pravzaprav (sicer žal šele sedaj) pravkar storili.

Uredništvo s sodelavci

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

VERA ŠLANDER

Ob otvoritvi dograjene šole na Polzeli so odkrili doprni kip Veri Šlander, po kateri se šola imenuje. Kip je napravil akademski kipar Marjan Drev.

Vera Šlander je bila rojena 19. 2. 1921. Bila je najmlajša med petimi otroki v zavedni družini vaškega krojača Lojza Šlandra. Rasla je ob skromnem očetovem zaslužku v težkih socialnih pogojih. Osnovno šolo je obiskovala v Št. Pavlu (Preboldu), nato pa se je vpisala na državno realno gimnazijo v Celju.

Vera Šlander je že v rani mladosti pokazala izredne lastnosti, ki jih je domača vzgoja še bolj poglobljala. V družini je vladala disciplina, razumevanje, obzirnost in silna ljubezen med družinskimi člani. Brata Slavko, narodni heroj, in Vili sta vnesla v družino še partijski duh in delavnost. Vera je z lahkoto opravljala vse šolske dolžnosti, hkrati pa je znala čudovito opazovati življenje okolice. Ko je bila v prvem razredu gimnazije, so ji zaprli brata-komuniste Slavka in Vilija, kar je bil za vso družino velik udarec, v njeni mladosti pa je zapustil neizbrisen pečat. Težke socialne razmere so jo prisilile, da je iskala zaslužek z instrukcijami in se tako prebijala skozi študentska leta. Nekateri profesorji so jo zaradi bratov preganjali.

Najboljša prijateljica ji je bila mama, sestra Mici najzvestejši tovariš, brat Slavko učitelj in vodnik. Ko je bila v četrtem razredu gimnazije, ji je že naložil težke naloge: prenašala je ilegalno literaturo in material. Tako je že kot petnajstletna deklica opravila izpit za poznejšo komunistko.

Delala je v ilegalnih mladinskih organizacijah v gimnaziji, bila je vodja mladinskega odseka Vzajemnost v Št. Pavlu, bila je članica Društva kmečkih fantov in deklet. Leta 1938 je postala članica SKOJ-a, dve leti kasneje pa je bila na medicinski fakulteti v Ljubljani sprejeta v članstvo KP. Sodelovala je na raznih mladinskih konferencah, med mladino pa je bila zelo priljubljena, ker je bila izredno razumna, stvarna in delovna, vestna in vztrajna pri delu.

Okupacija jo je zajela doma na Štajerskem. Po materini

smrti se je vrnila v Ljubljano in se med okupacijo vsa posvetila delu za OF. Bila je kurirka med člani CK KPS, ki so ji zaupali najbolj težke in odgovorne naloge. Jeseni 1941 je odšla na Štajersko kot mladinska funkcionarka. Njeno delo je bila organizacija mladine za sabotažne akcije, raznašanje časopisov in letakov. To nalogo je opravljala v najtežjih pogojih, izpostavljena zasledovanju gestapa. Zaradi njenega uspešnega dela jo je marca 1943 CK KPJ vključil v oblastni komite za Štajersko. S

skromnostjo, svojstveno njeni naravi, je prevzela novo partijsko dolžnost in nadaljevala svoje mladinsko delo. V tem času je bila vključena v II. grupo odredov, ki se je razvijala v IV. operativno cono. Podnevi se je zadrževala v enotah, ponoči pa je organizirala mladino v Litiji, Revirjih, Savinjski dolini in v Celju. V partizanskih enotah je organizirala skojevske aktivnosti. Koliko vedrine, navdušenja in smelosti je znala prenesti med borce-mladince! Po tem se je še danes spominjajo. Pod imenom Lojzka so jo poznali od Litije do Koroške.

Padla je 15. junija 1943 na Tolstem vrhu na Dobrovljah, ko so Nemci presenetili štab II. grupe odredov. Padla je skupaj z Dušanom Kraigherjem, ki ji je hotel pomagati. Komandant, narodni heroj Franc Rozman-Stane, je z jurisem borcev rešil oba mrtva sotovariša. Pokopali so ju v smrekovem gozdu nad prelazom Lipo, po osvoboditvi pa v grobnici narodnih herojev na Šlاندrovem trgu v Ljubljani.

Ob praznovanju krajevnega praznika na Polzeli so člani KO ZZ B NOV Polzela razvili obnovljeni prapor svoje organizacije. Slovesnost je bila pred spomenikom NOV v centru Polzele, osrednji govornik pa je bil predsednik KO ZZ B NOV Polzela Milko Medvešek, v programu pa so nastopili člani upokojenskega pevskega zbora svoboda Polzela, učenci OŠ Vere Šlander in glasbene šole ter mladinci. Ob koncu je predsednik KO SZDL Polzela Dani Pfeifer prebral pismo solidarnosti s palestinskim ljudstvom.

T. T.

Hud krvni davek v Auschwitzu

Iz središča Matk je do domačije Likovičevih še dobrih dvajset minut hoje. Namesto da bi pot nadaljevali po cesti, ki nad vasjo pelje proti Homu in je asfaltirana, nadaljujemo pot po slabi makadamski cesti proti mrzliškem grabnu. Sicer pa, kdo ne pozna dveh domačij v tem kotu — Uplaznikove in Likovičeve.

Štefan Likovič jih danes šteje sedemindeset. Vsako srečanje z njim je prisrčno in neposredno. Tako prisrčno in neposredno kot je Štefan sam. Tudi zaradi tega ga imajo ljudje v Matkah radi. Poznajo pa ga tudi preboldski tekstilci in starejši zabukovski rudarji. Štefan Likovič je iz družine, ki je med vojno utrpela hud krvni davek. O tem nerad govori, toda ko se razvname v pogovoru, se človeku zdi, kot da se vse to ni moglo zgoditi.

Več kot tri leta je bil Štefan v taborišču. Ko so ga odpeljali, še ni bil star sedemnajst let. V celjskem Starem piskru je pod streli Nemcev padel prvi Likovič. Neke nedelje so Nemci nazaj iz Matk prignali očeta in mater, ki sta šla k maši. Štefan je bil še v postelji.

Razen njega je bila takrat doma tudi bratova žena Milka, ki je pod srečnim nosila mladega Likoviča. Med tem ko so Nemci divjali po hiši, se je vrnil domov tudi Štefanov brat Jože, ki je bil rudar v Zabukovici. Naslednji teden je nameraval v partizane. Potem so jih Nemci vse skupaj odpeljali. Oče, mati, brat Jože in bratova žena Milka ter mladi Štefan so se takrat z grozo v srcih spraševali, če bodo še kdaj videli čudoviti svet nad Matkami. Še potok Kolja je takrat žalostno žuborel, kot bi se poslavljajal od dobrih ljudi. Štefanova mati je umrla v krematoriju v Auschwitzu. Tako je končal tudi brat Jože. Svakinja Milka je v Auschwitzu rodila sina in po porodu umrla. Umrl je tudi otrok, odvrgel za plot. Slovenska nesnaga, so preklinjali Nemci. To so bile besede, ki jih je morala uboga Milka poslušati med porodom. Štefanov oče je imel srečo in je preživel, v partizanih pa je padel tudi Štefanov brat Lojze. Nekje na Dolenjskem se je to zgodilo. Kot partizan je padel tudi sestrin mož.

Štefan je imel v taborišču srečo. K sebi ga je za čevljarja vzel nekdo iz vasi. Štefan pripoveduje, da je bil to dober človek in da si še dandanes dopisujeta.

Likoviču se vse to zdi kot težka mora. Nikakor ne more razumeti, da se je vse to lahko dogajalo med ljudmi.

Likovičeva domačija v mrzliškem grabnu je takšna, kot jih je mnogo pri nas. Zemlje in bogatih gozdov ni kdo ve koliko. Obojega je ravno toliko, da dela nikdar ne zmanjka, za boljše življenje pa je vendarle bilo treba na delo v preboldsko tovarno. Štefan se je lani upokojil. Spominja se dni, ko iz Matk še ni vozil avtobus.

Takrat je porabil za pot v tovarno neprimerno več časa kot kasneje. Štefan pravi, da ga je bilo vedno strah, ko je razmišljal, kaj bo, ko bo upokojen, čeprav si je tega po drugi strani želel. Danes vidi, da je bil strah odveč. Dela ima čez vrh glave. Če ga kdaj zmanjka doma, pa gre na pomoč k sosedom.

Štefan Likovič je član preboldske lovske družine. Nikdar ni bil lovec, ki bi streljal,

da bi povečeval svoj lovski plen. Tudi ni eden tistih, ki prisegajo, da skrbijo za ravnovesje v naravi in v imenu tega streljajo vse prek. Štefan je lovec, ki vrže puško na rame, da se poda na sprehod in se potem, seveda če je čas, lahko ure in ure dolgo potepa pod mrzliški gozdovi, opazuje bukve, smreke in hraste, se ustavi in posluša njihovo pesem v vetru. Uživa, ko sredi jase zagleda srmo in mladice in ko vidi, da kje v grabnu hite

RAZGOVOR S ŠTEFANOM LIKOVIČEM

divji prašiči. Včasih, ko se ustavi in posluša šepet stoličnih dreves, se mu zazdi, da šepetajo o doživljajih partizanov v teh gozdovih.

Sredi oktobra 1944 so padli v nemški hajki, kakšnih sto metrov pod Likovičovo domačijo, partizani Mirko Hribar, Marjan Pravdič, Anton Robič, Terezija Stenovec, Franc Zagorčnik in Anica Zličar.

S Štefanom sediva v topli kuhinji. Postreže z moštom in kosanjem. Pripoveduje mi o igralški skupini iz Matk in kaže fotografije z gostovanjem po različnih krajih naše občine. Ves čas po osvoboditvi je bil Štefan pri tej igralški skupini. K igralstvu ga je gnala ljubezen do slovenske besede. Vesel je, ko vidi, da se igralška dejavnost tudi danes nadaljuje med mladimi.

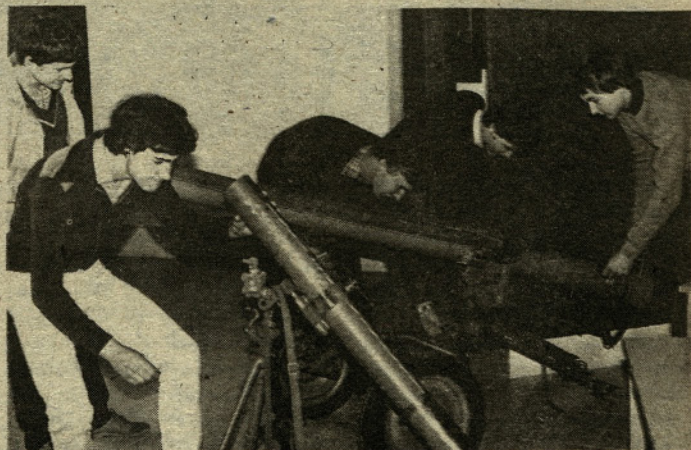
Štefana moti to, da se dandanes vrstijo toliko sestankov, kjer otepajo prazno slamo. Jezi ga, ker ne znamo in nečemo spoštovati dogovorjenega. Jezen je, ker ponekod še na veliko zapravljajo in o varčevanju le govorijo. Vseeno pa je prepričan, da kljub temu še vedno dobro živimo. Tako je tudi prav. Je pa skrajni čas da se zavedamo tudi tega, da bo odslaj te odvisno zgolj od našega dela.

Ob večerih je Štefan vesel, ko pride k hiši obisk. Prijetno je, ko se z ženo pogovarjata ali pa bereta. Najbolj vesel pa je, ko ga obiščeta hčerki z vnuki.

»Življenje je zame darilo, ki ga mora vsakdo čim bolj izkoristiti,« pravi Štefan. In tudi v tem je skrivnost Štefanovega srečnega življenja, ki ga sedaj živi.

J. Vedenik

Nabori od 3. do 8. novembra

Današnji nabor je v pravem pomenu besede prvi stik bodočega vojaka z življenjem, ki ga čaka v oboroženih silah, in z orožjem, ki bo kmalu postalo njegov »življenjski sopotnik«.

Vse večje podružbljanje

Nabori v naši občini že kar precej časa niso več le gola formalnost. Zakon o vojaških obveznostih, ki opredeljuje podružbljanje naborov, je njihovo funkcijo iz formalnosti spremenil v vsebinsko vprašanje reševanja kadrovskih vprašanj za potrebe oboroženih sil.

V usmerjanju obveznikov — nabornikov v posamezne rodove in specialnosti aktivno sodelujejo vsi dejavniki v občini: od krajevnih skupnosti, krajevnih družbenopolitičnih organizacij, šol ter družbenih organizacij in društev. Pobude za usmerjanje in želje posameznikov lahko naborna komisija upošteva v približno 70 do 80 odstotkih. Nabornike je potrebno razporediti v več kot 120 vojaških specialnosti, od katerih nekatere zahtevajo posebne psihofizične in družbenopolitične kvalitete. Zaradi tega je potrebno vse želje in pobude sodelujočih v naboru uskladiti s temi specifičnimi zahtevami.

V naši občini je podružbljanje naborov že kar v precejšnji meri zaživel. Vsi dejavniki, ki v njih sodelujejo, razen nekaterih izjem, svoje naloge pravočasno in odgovorno izvajajo. Zato tudi pri izvedbi naborov ni večjih problemov. To pa pomeni, da je podružbljanje prodrlo v našo zavest. Zavedamo se, da je kvaliteten nabor prva stopnica višje stopnje borbene pripravljenosti naših oboroženih sil.

Osnovno načelo dela nabornih komisij in njihov cilj je, da v oboroženih silah pravi človek zasede pravo mesto,

kar ima dve osnovni prednosti — prvo: naborne komisije v večji meri lahko upoštevajo želje in predhodno usposobljenost posameznega obveznika nabornika, drugič: s tem da so ustrezni ljudje na ustreznem mestu pa je tudi borbena pripravljenost naših oboroženih sil večja. Posebna pozornost je namenjena nabornikom za specialne enote in kandidatom za dolžnost komandirjev vodov in komandirjev oddelkov.

Tem kandidatom je potrebno posvečati večjo pozornost, spremljati pa je potrebno tudi njihovo izobraževanje in družbenopolitično aktivnost. Šole, ki jih ti kandidati obiskujejo, imajo pri tem še posebno vlogo, ravno tako pa tudi osnovne organizacije ZSMS.

Nabori niso kampanjska akcija, so celoletna akcija, ki terja vsestransko zavzetost vseh družbenih dejavnikov. Vrhunec letošnje akcije bo v dneh od 3. do 8. novembra od 7. do 14. ure v domu SLO v Žalcu. Obveznikom nabornikom bodo mladinke in mladinci Centra za usmerjeno izobraževanje pripravili kratek kulturni program, pozdravili pa jih bodo predstavniki Občinske konference ZSMS in najvidnejši družbenopolitični delavci občine. V tem času bo v domu SLO razstava o življenju in delu oboroženih sil, razstavljeno pa bo tudi pehotno orožje. Svoj prispevek bo dal tudi Občinski štab TO s predavanjem o pehotnih in eksplozivnih bojnih sredstvih.

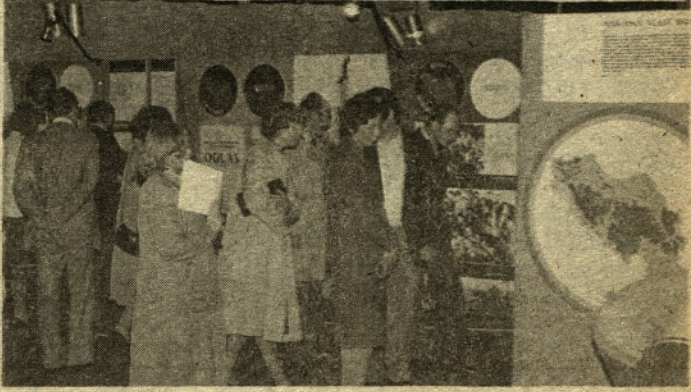
K. Markovič

RAZSTAVA:

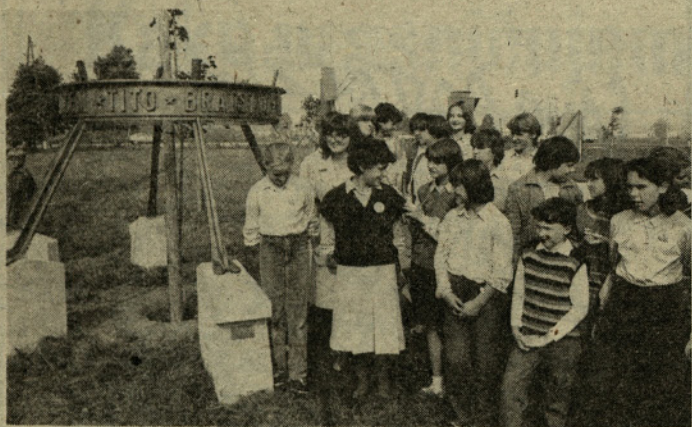
VSTAJA V JUGOSLAVIJI 1941

Tednismoimeli izjemno priljubljen ogledali smo si zbrano gradivo o vstaji Jugoslaviji leta 1941, ki jo je pripravil Muzej revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije. Ob otvoritvi razstave je direktorica muzeja Danica Abramović spregovorila o namenu in vsebini razstave. Kratek kulturni program je pri-

pravil mladinski pevski zbor osnovne šole Peter Šprajc-Jur iz Žalca. Razstavo je odprl podpredsednik občinskega odbora ZZZB NOV Žalec Ivan Uranjek. Avtor razstave je Dušica Mikičič, kustosinja muzeja. Razstavo si je ogledalo preko 3000 obiskovalcev, predvsem pa učenci osnovnih šol.

DOGODKI OB PRAZNOVANJU

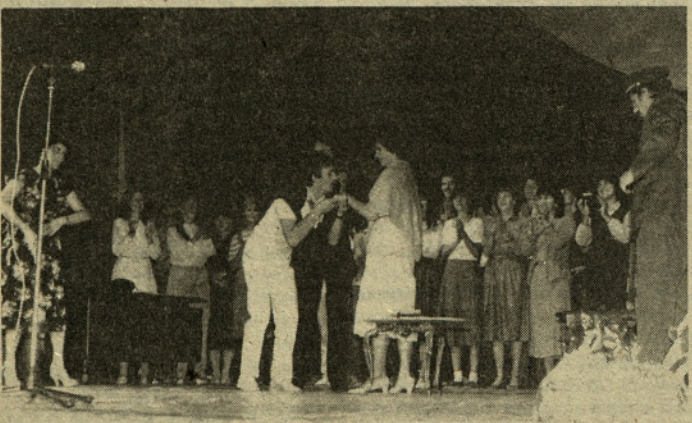
Ob odprtju spominskega parka maršala Tita je bilo odkrito tudi spominsko obeležje PRSTAN, ki simbolizira bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Po idejem osnutku Franca Korenta so ga izdelali v Ferralitu. Ob tej priložnosti so razvili tudi prapor Hortikulturnega društva. V imenu pokrovitelja SOZD-a Hmezd ga je razvil Vlado Gorišek.

Z razstavo Žalec skozi čas smo se imeli priložnost seznaniti z zgodovinskim razvojem Žalca in nekaterih družbenih dejavnosti. Tako so nekatera društva, med njimi Lovska družina, Svoboda, TVD Partizan, Hortikulturno društvo in Turistično društvo ter vzgojno-izobraževalne organizacije iz Žalca z dokumentarnim gradivom prikazale svoj razvoj in dosežke. Posnetek je z lovske razstave.

Nastop Koroškega partizanskega pevskega zbora je navdušil poslušalce, zbor pa je s tem dokazal, da ni nobene bojazni, da bi na Koroškem zamrla partizanska pesem. Koncerta sta se udeležila tudi Feliks Wieser, predsednik Zveze slovenskih organizacij, in Janez Wutte-Lutz, predsednik koroških partizanov.

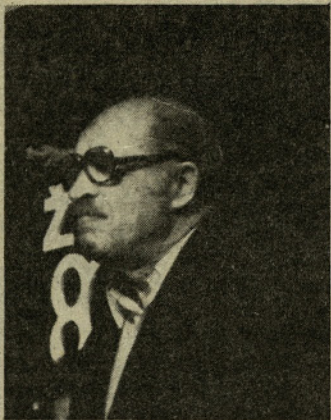
Kljub nezaupanju do uspešne uprizoritve operete Planinska roža je le-ta pomenila velik kulturni dogodek v času praznovanja 800-letnice Žalca: To potrjuje kar pet predstav v Žalcu, na katerih so jo številni obiskovalci sprejeli z navdušenjem. Da trud ni bil zaman, zgovorno dokazujejo tudi številna gostovanja po Sloveniji. Avtor operete Radovan Gobec je po premieri izrekel vse priznanje prizadevnemu ansamblu.

Kulturna skupnost je pripravila likovni ektempore „Žalec v likovni podobi“. V Žalcu in okolici so teden dni ustvarjali akademski slikarji Radule Andjelković in Milorad Djokić, oba iz Kruševca, Lojze Čemažar in Veljko Toman iz Ljubljane ter slikarji Franc Boštjan z Raven na Koroškem, Milan Ipavec iz Ajdovščine, Bogdan Potnik iz Kamnika, Branko Pungartnik iz Maribora in slikarka Čemažarjeva iz Ljubljane. Svoje vtise in doživljajske občutke so v različnih tehnikah prenesli na platna, ki predstavljajo zanimiv dokument današnjega trenutka našega mesta. Svoja dela so nato predstavili v Savinovem razstavnem salonu.

MNOŽIČNA PROSLAVA
800-LETNICEOŽIVLJEN
II. SLOVENSKI TABOR

Množična sklepna proslava 800-letnice Žalca je bila z domiselno oživiljenim drugim slovenskim (žalskim) taborom pred 114. leti v Žalcu za vse udeležence nepozabno doživetje. Proslavo 800-letnice svojega starodavnega mesta pa smo Žalčani pove-

zali tudi s praznovanjem 90-letnice rojstva tovariša Tita in v ta namen odprli spominski park.

Oživljanje žalskega tabora je bila pika na i v spletu zanimivih prireditev, ki so se zvrstile v počastitev tega častiljivega jubileja, ki smo ga proslavljali od 11. do 26. septembra v Žalcu.

Slavnostni govornik Tone Bole, član predsedstva republiške konference SZDL Slovenije in nekdanji sekretar okrajnega komiteja KP za savinjsko in celjsko območje, je ugotavljal, da je iz korenin, s kakršnimi se lahko ponasajo v Žalcu, pognalo drevo revolucije. Dejal je, da zgodovina ni splet suhih dejstev, ampak je to zgodovina dela in delovanja, nenehnega boja za politično in gospodarsko svobodo.

Menil je, da so Žalčani lahko ponosni na septembrski tabor pred 114. leti, na katerem se je zbralo preko 15.000 ljudi, ki niso postavili le zahteve po zedinjeni Sloveniji, marveč je bilo slišati tudi težnjo po združevanju z drugimi jugoslovanskimi narodi.

V nadaljevanju je dejal, da je bila Komunistična partija edina stranka, ki je znala izročila preteklosti, nenehnih bojev za politično in ekonomsko svobodo prevzeti in zapisati v svoj zgodovinski manifest slovenskega naroda na Čebinah in sprejeti odgovornost za narodno in ekonomsko osvoboditev.

Ko je revolucionarna in narodnostna izročila povezal z nalogami današnjega časa, je pribil, da nas razmere, v katerih smo se znašli, silijo, da

znova izpričamo trdnost, moč in prepričanje, da smo na pravi poti.

Prireditelji so s skrbno in domiselno organiziranim sprevodom, ki se je razvil po lepo okrašenem Žalcu in slednjič zvil na prireditveni prostor pred tribuno, prestavili čas za 114 let nazaj. To je bila prava prava paša za oči, saj so bili prikazani stari običaji in šege. Videli smo prababice in pradedke v oblačilih častiljive starosti, taborske govornike, jezdece, prve avtomobile-veterane in celo celjske grofe.

Dobre pol ure so nastopajoči prikazovali in osvetljevali zgodovino starodavnega Žalca. Opazili smo gojence in njihove učitelje prve protestantske šole iz leta 1580, pa 200 let starejšo trivialno šolo, obrtno šolo iz začetka 19. stoletja, nekdanje sokole in gasilce z najstarejšimi in naj-sodobnejšimi pripomočki. Pisan sprevod so popestrili športniki in športnice današnjega časa in manifestirali razmah športnega življenja v Žalcu. Posebej strunne in mikavne so bile mlade mažurke, skratka, obiskovalci so prišli na svoj račun.

Tako kot je sprevod udarno naznanil mladinski pihalni orkester iz Žalca, ga je s svojim gromkim nastopom lepo zaključil pihalni orkester iz Zabu-kovice.

Sledila je ponazoritev žalskega tabora pred 114. leti. Na tem taboru, ki so ga pripravili mesec dni po prvem slovenskem taboru v Ljutomeru, se je zbralo prek 15.000 rodoljubov iz raznih krajev Slovenije. Takratne govornike so igralci predstavili tako domiselno in izvirno, da so med poslušalci poželi veliko odobravanja. Udeleženci so še posebej zaploskali besedam takratnega vodje žalskega tabora dr. Josipa Vošnjaka, v katerih je zahteval, da se po uradih uraduje slovensko. »Sami moramo spoštovati svoj jezik in potlej ga bodo spoštovali tudi drugi!« je vzkliknil.

Razglasil je, da se morajo slovenske dežele združiti v enotno Slovensko. V zaključnem delu slovesnosti so sodelovali tudi MPZ Svobode Žalec in recitatorja Matjaž Arsenjuk in Anka Krčmar.

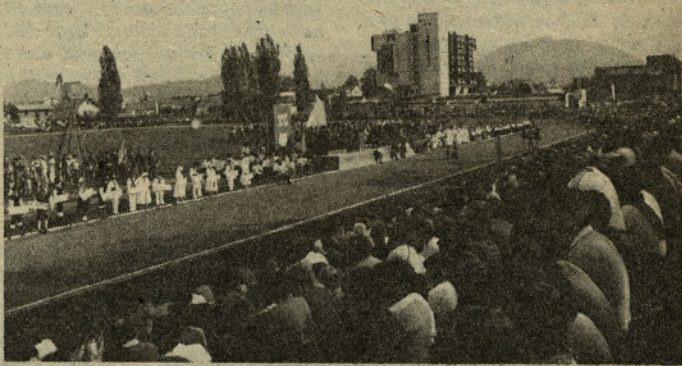
Po uradnem delu so se udeleženci zadržali na zabavni prireditvi, ki se je na odlično pripravljeno Športnem centru in na drugih mestih razvila v splošno ljudsko veselje.

Tk. L.

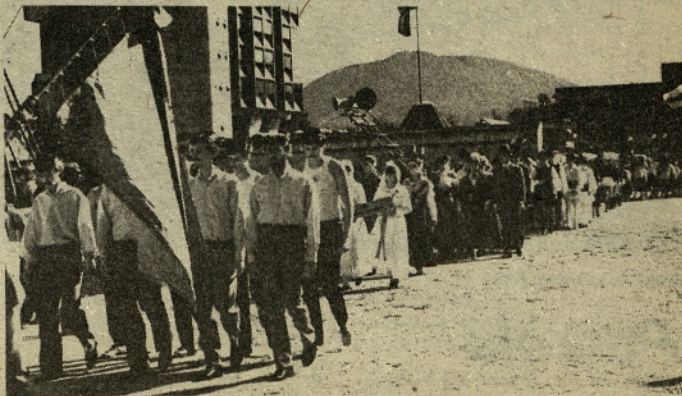
OSREDNJA PRIREDITEV

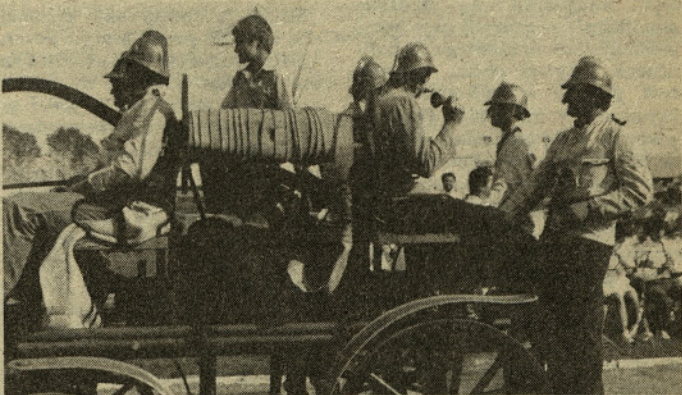
V sprevodu, ki je ponazarjal posamezne mejnike zgodovine Žalca, je sodelovalo več kot osemsto udeležencev.

Na stadionu Športnega centra se je zbralo preko 5000 obiskovalcev, ki so bili navdušeni nad prikazom razvoja Žalca.

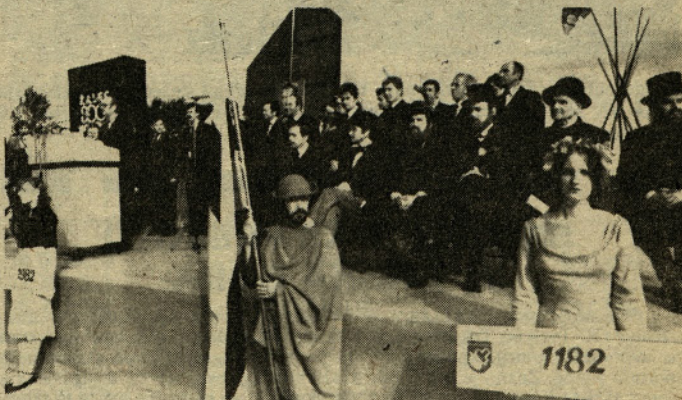
Pogled na del povelje ob prihodu na stadion.

Zanimiv je bil prikaz razvoja gasilstva, ki ima v Žalcu več kot 100-letno tradicijo, in je v zgodovini pomenilo pomemben člen razvoja narodnostnega gibanja.

Z odličnimi gledališkimi kostumi, za katere je poskrbela Milena Kumrova iz RTV Ljubljana, se je kolo časa v Žalcu zavrtelo za nekaj stoletij nazaj. Z njimi so bili avtentično ponazorjeni tudi predstavniki protestantske šole in dramatičnega društva (na posnetku). Predstavili so jih: Jože Zagode, Bojan Zakonjšek, Jože Aubrecht, Hilda Matelič in Franjo Audič.

Zborovanje na stadionu je odprl predsednik osrednjega odbora Janez Meglič. Na posnetku so tudi govorniki, ki so ponazorili drugi slovenski tabor v Žalcu iz leta 1868: Mito Trefalt, Drago Kastelic, Borut Alujevič, Bogomir Veras, Franc Trefalt in Miro Podjed.

DROBIR

Pri izgradnji parkov je bilo opravljenega veliko prostovoljnega dela, ki so ga žal mnogi občani opazovali bolj od daleč. O slabi udeležbi lahko govorimo tudi ob odprtju obeh parkov, saj je bilo nastopajočih skoraj več kot obiskovalcev. Mnoga priznanja so ostala nepodeljena, predstavnik večje delovne organizacije pa priznanja ni mogel sprejeti, ker je bil zaposlen z varstvom otroka!

Med navijači na nogometni tekmi Olimpija: Kladivar je bilo več takšnih, ki so bolj navijali za Ljubljance kot Celjane!?

Obiskovalci, ki so si želeli ogledati gospodarsko razstavo, se pol ure čakali na odprtje, nato pa mirno odšli z mnogimi vprašanji, na katera najbrž še ne bodo kmalu dobili odgovora.

Na razstavi Žalec skozi čas smo pogrešali Planinsko društvo. Izgle-

da, da se še niso odločili, kam spadajo: ali v Griže ali v Žalec?

Ob poslušanju Švejskega bili presenečeni: Kako dobro pozna tudi naše domače razmere!

Nekdaj pravijo stari ljudje, ni bilo dobre veselice brez pretepa, zato se tudi tokrat nismo mogli izneveriti tradiciji.

Posebna komisija pripravljalega odbora za praznovanje 800-letnice Žalca je Polzelanom uspela poiskati zgodovinarja, ki je za skromen honorar pripravljen dokazati, da je Polzela stara več kot 1000 let, skrbi pa jo, ali bodo našli dovolj prizadevnih organizatorjev za praznovanje te obletnice.

Kot kaže, poznajo prosvetni delavci zgodovino Žalca že do podrobnosti, sicer bi se gotovo udeležili predavanja dr. Ivana Stoparja.

KRAJEVNI PRAZNIKI

Vransko

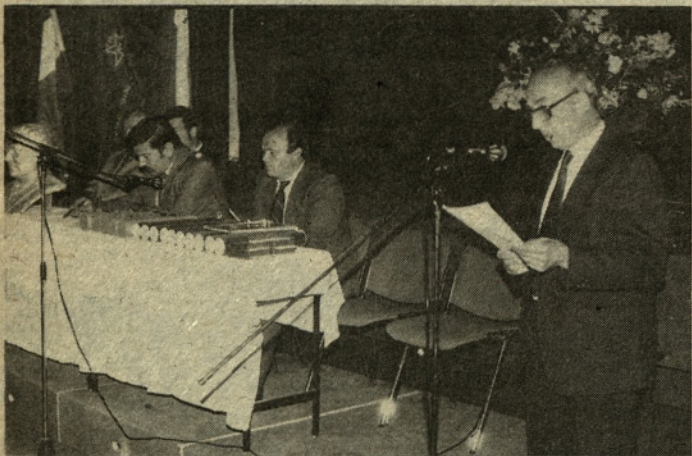
Zadnjo nedeljo v mesecu septembru so v krajevni skupnosti Vransko zaključili praznovanje krajevnega praznika, ki ga praznujejo v spomin na 22. september leta 1942, ko so na Čreti padle prve žrtve.

Osrednji govornik na slavnostni seji skupščine in družbenopolitičnih organizacij je bil predsednik skupščine KS Vransko Ivan Brišnik, ki je najprej govoril o pomenu praznovanja, nato pa pridobitvah.

Med najvažnejše, je poudaril, sodi v letošnjem letu nova zdravstvena postaja, ki so si jo krajani Vranskega in ostalih zaselkov želeli več let, in nova asfaltirana cesta Brode-Selo. Tudi mrliško vežo so gradili več let in jo letos dokončali. V prireditve so vpleli tudi podeljevanje priznanj OF, ki so jih prejeli: Franc Smerkolj, Franc, Punčuh, Simon Strašek, Julka Primožič in Rezka Praprotnik. Plakete in priznanja KS so sprejeli: Sigma, TOZD Kovinarstvo-predelava

Vransko, Prosvedno društvo EDI Golob, pevski zbor Vransko, Karel Goropevšek, Jože Lavrič, Sašo Mihelič, Franc Reberšak, Jože Pirnat, Marija Sovinc, Rezka Praprotnik, Rado Kapus, OŠ Ivan Farčnik — Buč, Savinjski magazin Žalec — Poslovalnica I Vransko, Hmezd Kmetijstvo Žalec — TOZD Latkova vas, Družbena prehrana Vransko, Zdravstveni center Celje, TOZD ZD Žalec in režijski odbor za izgradnjo ZD Vransko. Po podelitvi so se odpravili na odprto ceste Brode-Selo. Tu je o novi cesti, ki je dolga 1300 m, govoril predsednik sveta KS Vransko Franc Dolinšek. Dejal je, da je bil poprečni samoprispevek za novo asfaltirano cesto 35 tisoč din, veliko pa so krajani pomagali tudi s prostovoljnimi delom. Ob prazniku so pripravili srečanje krajanov, starih sedemdeset in več let, športna in lovsko tekmovanje, gasilci pa sektorsko vajo.

T. TAVČAR

Med slavnostno sejo

Polzela

Prav na dan praznika KS Polzela, 2. oktobra, so se končale številne prireditve, ki so jih pripravili ob letošnjem praznovanju. Slavnostne seje skupščine in družbenopolitičnih organizacij so se poleg predstavnikov družbenega in političnega življenja občine udeležili tudi pionirji iz pobratene šole Perunovac v SR Srbiji. Osrednji govornik je bil predsednik skupščine KS Polzela Ivan Poteko, ki je med drugim dejal: „Za naše kraje ne pomeni drugi oktober leta 1942 tako tragičen dan, da bo ostal nepozaben vsem nam in naslednjim generacijam. Prav danes mineva 40 let, od kar je pod fašističnimi streli omahnilo v smrt trinajst domoljubov, ki so bili polni upov za lepšo prihodnost naših narodov in narodnosti. Danes mineva tudi 30 let, od kar je bil 2. oktober izbran za krajevni praznik KS Polzela...“ Ko je govoril o bodočih nalogah, je med drugim poudaril: „Samoupravno se bomo morali odločiti, kako pristopiti k izgradnji mrliške veže, kako bomo obnovili poslopje stare osnovne šole, kajti zob časa jo je precej načel, enako usodo doživlja tudi dom Partizana. Prostovoljno gasilsko

društvo ima v programu gradnjo novega gasilskega doma, radi pa bi tudi razširili telefonsko omrežje in uredili še kakšno cesto...“

Sledilo je podeljevanje priznanj KS, ki so jih prejeli Marjan Sever, Milko Medvešek, Franci Jelen in Vili Vybihal. Po seji so odprli prizidek k osnovni šoli. Kako so potekala dela, je govoril predsednik režijskega odbora Rudi Divjak. Dejal je, da je v novih prostorih 13 učilnic s kabineti, kuhinja, garderobe, sanitarije, zaklonišče za 400 učencev in prostorna telovadnica. Z opremo vred je prizidek stal 75 milijonov dinarjev, sredstva pa so s samoprispevkom zbrali občani žalske občine. Prizidek je namenu predal Milan Gerželj, ki je v šoli na Polzeli ravnateljaval 30 let. Pred šolo so odkrili doprsni kip Vere Slander, po kateri se imenuje osnovna šola na Polzeli.

Kip je delo akademskega kiparja Marjana Dreva iz Šmartnega ob Paki.

Ob praznovanju so pripravili tudi športne in kulturne prireditve.

Tekst in foto: TONE TAVČAR

Za dolgoletno delo je priznanje KS Polzela prejel dosednji predsednik sveta KS Marjan Sever. Priznanje mu izroča predsednik skupščine KS Ivan Poteko.

SREČANJE KS PREBOLD IN VINSKA GORA

Prve dni oktobra je TVD Partizan v Vinski gori pripravil prijateljsko športno srečanje s KS Prebold. Tekmovanje je bilo šaljivega in družabnega značaja, hkrati pa tudi medsebojnega spoznavanja na področju organiziranosti posameznih športnih panog. Znano je, da je bila krajevna skupnost Prebold zmagovalka v okviru akcije »Iščemo najboljšo krajevno skupnost na področju športa in rekreacije«. Vinska gora pa je bila zmagovalka v kategoriji do 1200 prebivalcev.

Najprej so pripravili šaljivo tekmovanje na igrišču pri osnovni šoli, nakar so se odpravili h lovski koči na Lopatnik. Podobno srečanje bo prihodnje leto v Preboldu. Prav pa bi seveda bilo, ko bi takšno sodelovanje razširili tudi na druga področja.

IVAN VODOŠEK

DAN INVALIDOV V GOTOVLJAH

Društvo invalidov Žalec je pred dnevi v Gotovljah pripravilo srečanje invalidov iz raznih krajev Slovenije. Zbrali so se na športnem igrišču, kjer je bila najprej proslava s kulturnim programom. Zbranim je spregovorila članica IS občine Žalec Marija Stoman, ki je poudarila pomen praznika dneva invalidov ter obveznost družbe, da jim pomaga. Srečanje je pozdravil tudi predsednik Zveze invalidov Slovenije Ivan Japel, ki je društvu invalidov Žalec izrazil vso pohvalo za takšno srečanje in jim zaželel še veliko plodnega dela. Sledil je bogat kulturni program. Po kosilu so se invalidi pomerili v različnih rekreativnih športnih panogah.

Tako so nekateri igrali šah, tisti, ki znajo dobro streljati z zračno puško, so tekmovali v streljanju, ribiči so metali muhe na suhem, veliko pa jih je nastopilo v metanju pikada. Tisti pa, ki niso sodelovali v športnih veščinah, so si ogledali znamenitosti Savinjske doline.

Srečanje je bilo prijetno in prav bi bilo, da bi jih še večkrat pripravili.

T. TAVČAR

MESEC POŽARNE VARNOSTI

V mesecu oktobru smo v žalski občini posvetili nekaj več pozornosti pritožnim aktivnostim in zaščiti družbenega premoženja. V te aktivnosti naj bi se vključilo kar največ ljudi, ki bi se seznanili z ukrepi in načini delovanja v primeru, ko švigne proti nebu rdeč petelin. Malomarnost, neodgovornost in nepoznavanje varnostnih ukrepov so najpogostejši vzroki, ki pušča-jo za sabo pogorišča in veliko materialno škodo. Letošnje aktivnosti so vključene tudi v akcijo NNNP 82.

Nevarnost pred požari je prisotna na vseh področjih človekovega dela in življenja. Zato je naloga nas vseh, da sodelujemo v boju proti požarom. Človeka v vseh sredinah in vseh obdobjih njegovega življenja moramo nenehno seznanjati z nevarnostmi in posledicami požarov v njegovem okolju ter s preventivnimi ukrepi.

Vse temeljne in druge organizacije bodo sprejele in izpolnile programe svojih aktivnosti. V vseh delovnih in bivalnih okoljih je potrebno izdelati ali dopolniti oceno požarne ogroženosti, načrte požarnega varstva in upoštevati možna žarišča in vzroke nastajanja požarov v določenih okoljih. V vse te aktivnosti bodo vključene samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom, gasilske organizacije, požarna inšpekcija, štabi za civilno zaščito in delovni ljudje. Na osnovi izdelanih požarnovarnostnih načrtov se bo nadaljevalo usposabljanje pripadnikov enot. Občinska gasilska zveza in samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom pa nameravata skupaj s člani gasilskih enot ugotoviti, kako je poskrbljeno za požarno varnost ter zaščito družbenega imetja v organizacijah združenega dela.

A. Gros

KDAJ RAZSTAVA MALEGA GOSPODARSTVA V ŽALCU?

Žalčani se še spominjajo pred leti skrbno pripravljene in dobro obiskane razstave obrti v okviru Tedna malega gospodarstva. Ker letos kljub nekaterim pobudam in predlogom, da bi to manifestacijo ponovili, razstave ni bilo, smo na Poslovnem združenju za obrt povprašali, zakaj je izpadla ta prireditev?

Odgovorili so nam, da je letos bilo preveč dela z izgradnjo novega doma, v katerem so si obrtniki uredili poslovne prostore za združenje. Seveda so v ta objekt vložili tudi veliko sredstev in tako jih je zmanjkalo za razstavo. Seveda pa je to le ena plat medalje, ker naj bi občina prispevala svoj delež.

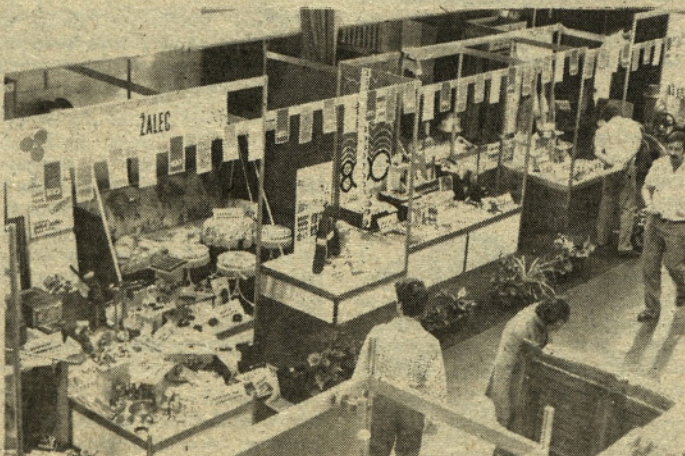
So nam pa zagotavljali, da bo razstava malega gospodarstva gotovo prihodnje leto in to v okviru Tedna malega gospodarstva. Res je sicer, da je iz žalske občine

na minulem celjskem sejmu obrti sodelovalo 42 obrtnikov, vendar pa to ne odtehta samostojne prireditve, ki bi v celoti prikazala najnovejše dosežke obrti oziroma malega gospodarstva v žalski občini.

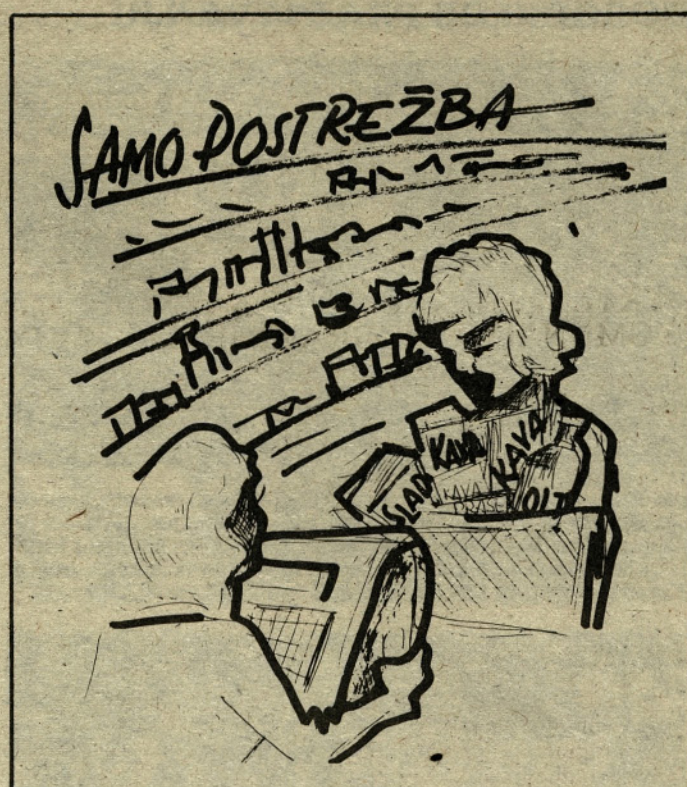
Pri združenju menijo, da bi razstavo malega gospodarstva odprli konec maja ali v juniju in sicer v telovadnici novega šolskega centra v Žalcu, pač v času, ko imajo šolarji že počitnice. Ti prostori so namreč dovolj veliki in primerni za prikaz malega gospodarstva žalske občine.

Seveda pa prireditelji računajo na sodelovanje skupščine občine Žalec, ki sicer kaže razumevanje za razvoj malega gospodarstva, kar je že večkrat dokazala. Razstave torej letos ne bo, prihodnje leto pa bo zagotovo.

Tk. L.

Iz letošnjega Sejma obrti v Celju

Drug človek

Moja sosedka Katra je sinoči sedla k večerji. Piščancu ni bilo kaj oporekati. Bil je velik in lepo zapečen.

Zalila ga je z obilnimi kapljicami bizelčana, seveda lanske letine.

Katra (sicer raje sliši Katra, toda kaj, ko so njena najlepša leta nepreklicno minila) je kar zapredla od ugodja in nekajkrat krepko kolcnila. Sklenila je, da bo posodo pospravila kasneje, ta hip pa se bo posvetila zaslužnemu počitku po celodnevem rega-rega s sosedomi, pospravljenemu piščancu in božji kapljici. Naslonila je glavo na komolca in utonila v sen.

Hodila je po obilno založeni trgovini. S seboj je nosila velikanski cekar, na katerem je lepo po slovensko pisalo IHS in vanj zlagala stvari, za katere je menila, da jih bo jutri rabila za pripravo kosila. Toda šment! Naenkrat je z desne, nato z leve zaslišala šepetanje: „Vzemi več, več, več...“ Jutri tega ne bo! Grozi ti silna lakota?

Stresla je z glavo, pomislila na možno migreno, glas pa je kar naprej ponavljal, ponavljal. Zgrabil jo je bes. Da bi bila ona lačna?

Ljudje božji, ste že slišali kaj takega? Katra je grabila okrog sebe steklenice z oljem, zavitke, zavoje.

Kar bo, pa bo. Imeti mora, pa konec. S težavo se je z obilnim tovarom prerinila skozi vrata trgovine na plano. Sedla je na prvo klop v bližini. Sopla je od napa.

K njej so prisledli trije starejši možakarji, po videzu sodeč so bili poslovni ljudje. Vsi trije naenkrat so se zastrmeli v Katrino ogromno prtljago, ki ni mogla skriti vsebine: olje, sol, sladkor, prašek za pranje in — da bi jo vrag — celo zavitek kave. Beseda je dala besedo in zvedeli so, da je Katra pravzaprav vdova, da živi sama samcata in ima penzijo — bog pomagaj, ni velika, ampak gre. Poslovnežem pa ni bilo razumljivo, zakaj Katra potrebuje toliko živeža. Razložila jim je dogodek v trgovini, še posebej dodala, da prisluhov trenutno nima več. Najstarejši izmed možakarjev je Katro prijel za roki

in ji pričel očitajoče govoriti: „Tovarišica. Dan za dnem hodite v trgovino in prepičani sem, da ste v njej našli vse isto, kar nasiti in pokrije telo. Ste mislili, da sedaj vaša sosedka z dojenčkom ne bo dobila potrebnega sladkorja, praška za pranje in ostalega zato, ker imate vi tega veliko preveč? Lepo število let je za vami. Najbrž ste bili navajeni tudi slabšega življenja.

Vas ni življenje še ničesar plemenitega naučilo? Pravite, da ste imeli dobrega moža, ki bi vse razdal drugim? Zagotovo bi bil v tem trenutku zaradi vas zelo zelo žalosten. Poskusite ga vendar posnemati, da bodo imeli ljudje tudi vas radi! Nasvidenje, draga tovarišica.“

Možakarji so odšli in zapustili globoko zamišljeno Katro. Vrtala je po sebi, kimala z glavo in naenkrat bi bila rada čisto majcena, neopazna. V mislih je objela svojega rajnega Pepeta, ki ga sicer zaradi njegove čudne dobrote nikoli ni imela kdo ve kako rada, pa mu je po smrti postavila ogromen spomenik, češ, naj vidi jo!

Gruča otrok je zmotila Katro. Sklonila se je, da bi pobrala svojo prtljago, toda ni je bilo več. Niti cekarja. Kriknila je, skočila pokonci in pri tem prevrnila stol pri mizi. Sele tedaj ji je bilo jasno, da je sanjala — fu — grde sanje.

Sedla je nazaj za mizo, se bežno ozrla po nepomiti posodi in zasopetala: „Eh, moj Pepi. Res bi ti bila rada podobna, da bi me imeli ljudje radi kot so imeli tebe. Pepi, saj lahko poskusim, ali ne?“

Po slabo prespani noči se je Katra namenila v pekarno po sveže žemljice in v bližnjo trgovino po mleko. Boječ se je ozirala naokrog in prisluškovala za tistim: „Več, več...“ Slišala pa je le blagajničarki, ki sta se menili, da bo ob dveh naval večji, ker se ljudje vračajo iz tovarn in pridejo po živež za večerjo.

Kako vsakdanje, mar ne?

Cveta MIKUŽ

DRVA SO, DRV NI...

Zima je pred durmi, marsikdo pa še nima drv in premoga za ogrevanje. Kdor je premog pravočasno naročil, ga je dobil, drugi pa še čakajo nanj. Še huje kot za premog je za drva, ki jih ni moč dobiti.

Gozdni lastniki namreč les, ki je bil namenjen za kurjavo, zlahka prodajo industriji za predelavo v iverne plošče in to po ugodni ceni.

Tako drv ni oziroma jih je premalo, da bi se lahko z njimi oskrbeli vsi stanovalci.

Obrnili smo se na GG — Gozdni žalec in pobarali, kako je z drvni. Rekli so, da so bili pripravljeno pripraviti za prodajo sto, dvesto kb. m. drv, a ni bilo naročil.

Drva sicer niso poceni, saj stane kub. meter trdih drv (bukov, gaber, javor) 1876 dinarjev, slabša drva pa so po 1623 oziroma 1139

dinarjev kubik, vendar tisti, ki je brez njih, ne pomišlja in kupi. Snega sicer še ni, vendar je že veliko zamujenega, kajti potrošniki iščejo suha drva.

Ker nekateri občani negodujejo in se sprašujejo, zakaj GG ne dovoli, da bi v gozdovih nabirali suhljad, smo dobili odgovor, da GG ne gre v to iz preprostega razloga, ker ne more odgovarjati za morebitno nesrečo. Res pa je, da na posekah izdajajo dovoljenja za spravilo vejevja, ki je dovolj debelo, da se lahko rabi za kurjavo. Nikakor pa ne gre, da bi vsak po mili volji šaril po gozdu, bodisi da gre za gozdove v upravljanju GG ali gozdnih posestnikov.

Naj bo tako ali drugače. Skoda, da trgovina ni pravočasno naročila drv, saj bi jih sicer dobili, pa čeprav v omejenih količinah.

Tk. L.

Kako uresničujemo program referenduma?

ZARADI IZPADA SREDSTEV IZ PRISPEVNE STOPNJE NE BO MOŽNO REALIZIRATI PROGRAMA VLAGANJ V OBJEKTE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI IN KOMUNALNE IZGRADNJE DO LETA 1985. V ZADNJIH DVEH LETIH JE BILO SPREJETIH VRSTO ZAKONSKIH OMEJITEV ZA TOVRSTNE INVESTICIJE.

Odbor za spremljanje in uresničevanje programa izgradnje objektov družbenih dejavnosti in komunalne izgradnje je pripravil poročilo za delegate občinske skupščine, v katerem je opozoril tudi na težave pri izvajanju programa referenduma. Odločili smo se, da poročilo za leto 1980 in 1981 objavimo tej številki, v naslednji pa poročilo za leto 1982.

Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer je bilo sprejetih več zakonskih omejitev glede izgradnje objektov družbenih dejavnosti (omenili smo že izpad sredstev iz prispevne stopnje in dohodka organizacij združenega dela) zato je jasno, da programa ni bilo mogoče uresničiti.

Program se ne bo menjal, gotovo pa je, da ne bo uresničen v predvidenem času.

I. OSNOVNO ŠOLSTVO IN USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Po prioritetenem redu programa vlaganj v objekte družbenih dejavnosti se je po programu za osnovno šolstvo pričelo v letu 1980 z izgradnjo prizidka k osnovni šoli Polzela.

Po programu je bilo predvideno, da bo izgradnja tega objekta znašala 46.000.000 din.

Do konca leta 1981 je bila dograjena I. faza prizidka, ki obsega 13 učilnic, 6 kabinetov, knjižnico s čitalnico, prostor za strokovne delavce (socialni delavec), večnamenski prostor, kuhinjo s shrambami, sanitarije, prostor za šolsko zobno ambulanto ter zaklonišče. Povečana je bila jedilnica v starem delu šolske stavbe ter opravljena adaptacija kotlovnice.

Do konca leta 1981 je za izgradnjo omenjenega objekta bilo porabljenih 54.336.367 dinarjev.

Za Center za usmerjeno izobraževanje Žalec je bilo po referendumskem programu predvidenih 6.000.000 din in sicer za ureditev telovadnice in kabinetov, nabavo opreme za učilnice ter ureditev ogrevanja.

V letu 1980 in 1981 je bilo Centru za usmerjeno izobraževanje Žalec nakazanih 2.608.000 din.

Ta sredstva je center uporabil za ureditev dveh specialnih učilnic ter nabavo opreme za te učilnice.

Objekte podružničnih šol obnavljajo iz sredstev združene amortizacije šol:

- V letih 1980 in 1981 so bile obnovljene:
- podružnična šola Velika Pirešica
- podružnična šola Andraž (dela so nadaljevali še v letu 1982)
- podružnična šola Letuš (dela so nadaljevali še v letu 1982)

Viri sredstev za investicije po programu vlaganj so:

- iz samoprispevka 35.420.332 din
- iz prispevne stopnje 14.507.479 din
- iz drugih virov 7.577.265 din

V postavki drugih virov pa je zajeto:

- 2000.000 din namenskih sredstev Občinske izobraževalne skupnosti za šolo Polzela iz leta 1979
- 2.350.000 din sredstev neobveznega rezervnega sklada iz preteklih let

- 1.227.265 din (v letu 1974) v skladu za uresničevanje določenih objektov družbenih dejavnosti občine Žalec
- 2.000.000 din sredstev združene amortizacije nepremičnin

Skupaj je bilo zbranih 57.505.077 din

Od teh sredstev je bilo porabljenih:

- za investicije iz samoprispevka 34.859.622 din
- za investicije iz prispevne stopnje 14.507.479 din
- za investicije iz drugih virov 7.577.265 din
- za provizije 25.064 din

Skupaj je bilo porabljenih 56.969.430 din

Saldo na dan 31/12-1981 je znašal 535.647 din

OTROŠKO VARSTVO

Po programu vlaganj za leto 1980—1981 je bilo namenjeno za izgradnjo šestih igralnic v vrtcu Sempeter 14.000.000 din. Vendar je bilo do konca leta 1981 porabljenih 1.860.245 din iz prispevne stopnje in 5.102.144 din iz sredstev samoprispevka. Investicija v vrtcu Sempeter je bila končana v letu 1982, zato so bila do konca leta 1981 porabljena minimalna sredstva.

Za investicije v vrtcu Zabukovica je bilo po programu vlaganj predvidenih 3.000.000 din, s katerimi naj bi bili zgrajeni dve igralnici. Po realizaciji te investicije pa je porabljenih 4.056.751 din, ki so bila zbrana iz prispevne stopnje.

Predračunska vrednost za investicije v Veliki Pirešici je znašala 5.000.000 din.

Omenjeni objekt je bil vključen v program vlaganj za obdobje 1980—1985 kot nerealizirana investicija iz preteklega obdobja. Zato so porabljena sredstva v obdobju 1980—1981, ki znašajo 1.786.272 din precej manjša, kot je znašal program, ker je bila večina del opravljenih že v letu 1979. S to investicijo so bile dograjene tri igralnice.

V vrtcu v Taboru je bilo po programu predvideno 3.000.000 din. Občinska skupnost otroškega varstva Žalec je prispevala 3.459.152 din sredstev iz prispevne stopnje. S temi sredstvi sta bili zgrajeni dve igralnici.

Predračunska vrednost za vrtec v Braslovčah je bilo predvidenih 6.000.000 din. Za investicijo oz. adaptacijo pa je bilo porabljenih 6.566.698 din in so bile zgrajene tri igralnice.

Iz prispevne stopnje je bilo porabljenih tudi 25.000 din za nabavo rolet za že obstoječe igralnice pri šoli v Grižah. V tem primeru ne gre za novi objekt po programu vlaganj.

Za vse navedene objekte je bilo del sredstev namenjenih že v prejšnjih letih. Precej pa so prispevali krajinj z lastnim delom in materialom.

Viri zbranih sredstev za investicije po programu vlaganj so:

- iz samoprispevka je bilo zbranih 5.579.963 din
- iz prispevne stopnje je bilo zbranih 17.753.939 din

Skupaj je bilo zbranih: 23.333.902 din

Od teh sredstev je bilo porabljenih:

- za investicije 5.102.144 din iz samoprispevka
- za investicije 17.753.939 din iz prispev. stopenj 4.928 din

Skupaj je bilo porabljenih 22.861.011 din

Saldo na dan 31/12-1981 je znašal: 472.891 din

KULTURNA DEJAVNOST

Občinska kulturna skupnost Žalec je uresničevala investicijsko-referendumski program v skladu s sprejetim referendumom in v okviru finančnih možnosti.

KULTURNI DOM ŽALEC — novogradnja

- predvidena sredstva referenduma 57.500.000 din
- vložena sredstva za nabavo načrtov in druge dokumentacije 1.075.000 din
- iz prispevne stopnje Občinske kulturne skupnosti 1.781.036 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV

(za kulturni dom se zbira dokumentacija) 2.856.036 din

VEČNAMENSKI OBJEKT GOMILSKO — novogradnja

- predvidena sredstva referenduma (v cenah iz leta 1978) 7.500.000 din
- iz prispevne stopnje Občinske kulturne skupnosti Žalec 2.165.500 din

- iz sredstev referenduma 9.406.000 din
- iz drugih virov:

- kulturna skupnost Slovenije 700.000 din
- prispevne stopnje Telesnokulturne skupnosti Žalec 3.030.000 din
- prispevne stopnje Občinske izobraževalne skupnosti Žalec 1.450.000 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV: 16.751.500 din

KULTURNI DOM VRANSKO — novogradnja

- predvidena sredstva referenduma za vračanje anuitet Beogradski banki (objekt je bil zgrajen leta 1979) 3.100.000 din
- iz prispevne stopnje Občinske kulturne skupnosti Žalec 1.370.748 din
- iz sredstev referenduma 1.185.374 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV: 2.556.122 din

Anuiteto v višini 543.871 din je Občinska kulturna skupnost Žalec poravnala že iz sredstev prejšnjega referenduma, ki so se združevala za kulturni dom Žalec.

ZADRUŽNI DOM GOTOVLJE — adaptacija

- predvidena sredstva referenduma 1.900.000 din
- iz prispevne stopnje Občinske kulturne skupnosti Žalec 560.000 din
- iz sredstev referenduma 2.120.000 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV: 2.680.000 din

Objekt je obnovljen. Večja sredstva so bila potrebna zaradi podražitve obnove, ki je bila izvedena v skladu s programom občinskega praznika občine Žalec.

DOM SVOBODE GRIŽE — adaptacija

- predvidena sredstva referenduma 1.900.000 din
- iz prispevne stopnje Občinske kulturne skupnosti Žalec 200.000 din
- iz sredstev referenduma 1.825.000 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV: 2.025.000 din

Občinska kulturna skupnost Žalec je spremenila vrstni red po sklepu izvršnega sveta skupščine občine Žalec zaradi osrednje proslave ob 40-letnici KPS in KPJ ter 60-letnice Svobode Griže, ki je tako prišla iz 12. na 6. mesto prioriteten liste.

ZADRUŽNI DOM VRBJE — adaptacija

- predvidena sredstva referenduma 1.500.000 din
- iz sredstev referenduma 1.500.000 din

SKUPAJ VLOŽENIH SREDSTEV: 1.500.000 din

Adaptacijo je Občinska kulturna skupnost Žalec sofinancirala po programu občinskega praznika občine Žalec.

Zaradi stabilizacijskih ukrepov je prišlo pri izvajanju programa do določenih sprememb, predvsem zaradi ukinitve prispevne stopnje za investicije v znesku 0,10 %. Kulturna skupnost Slovenije pa je izločila sofinanciranje kulturnega doma Žalec. Ta objekt je bil prenesen v to obdobje iz prejšnjega referenduma kot prioriteten objekt. Do pričetka gradnje še ni prišlo zaradi preobsežne finančne zahtevnosti, saj bi po referendumskem programu zbirali predvidena sredstva najmanj štiri leta.

Viri sredstev in investicije po programu vlaganj so:

- iz samoprispevka 27.029.195 din
- iz prispevne stopnje 5.371.248 din
- iz drugih virov 5.180.000 din

Od tega:

- iz Kulturne skupnosti Slovenije za kulturni dom Gomilsko 700.000 din
- Občinska telesnokulturna skupnost Žalec iz dodatne prispevne stopnje za kulturni dom Gomilsko 3.030.000 din
- Občinska izobraževalna skupnost iz dodatne prispevne stopnje za kulturni dom Gomilsko 1.450.000 din

Skupaj je bilo zbranih 37.580.443 din

Od teh sredstev je bilo porabljenih:

- za investicije iz samoprispevka 17.817.410 din
- za investicije iz prispevne stopnje 5.371.248 din
- za investicije iz drugih virov 5.180.000 din
- za provizijo SDK 14.428 din

Skupaj je bilo porabljenih 28.383.086 din

Saldo na dan 31/12-1981 je znašal 9.197.357 din

TELESNOKULTURNA DEJAVNOST

Po prioritetenem programu vlaganj v objekte družbenih dejavnosti je bilo za dokončno ureditev stadiona v Žalcu namenjenih 2.000.000 din.

Naloga je bila realizirana samo do višine 951.088 din. Ureditev stadiona je bila izpeljana do polovice.

Viri sredstev za investicije po programu vlaganj so:

- iz samoprispevka 1.427.274 din
- iz prispevne stopnje 950.000 din
- za provizijo SDK 1.088 din

Skupaj je bilo porabljenih 951.088 din

Saldo na dan 31/12-1981 je znašal 476.186 din

ZDRAVSTVO

V referendumskem programu vlaganj v objekte družbenih dejavnosti in komunalno izgradnjo v obdobju od leta 1980 do leta 1985 v občini Žalec je bila za področje zdravstva predvidena adaptacija in nadgradnja zdravstvene postaje Polzela z lekarno. Sredstva bi naj zbirali iz prispevne stopnje in bi se do leta 1985 zbralo 25.000.000 din. Ker je na področju zdravstva bilo potrebno dokončati Zdravstveno postajo Vransko, ki je bila v programu predhodnega referenduma, so se sredstva zbrana v letih 1980 in 1981 v znesku 9.600.000 din namenila za izgradnjo zdravstvene postaje Vransko. Več sredstev za izgradnjo zdravstvene postaje Vransko je bilo potrebnih zaradi spremenjenega projekta iz pritrilčne v enonadstropno stavbo.

Za zdravstveno postajo Vransko je v letih 1980 in 1981 prispevala sredstva tudi Regionalna zdravstvena skupnost Celje v višini 15.400.000 din.

SOCIALNO SKRBJSTVO

Sofinanciranje izgradnje mladinskega pionirskega letovišča

Predračunska vrednost objekta je znašala 28.240.000 din. Vsaka od štirih občin: Mozirje, Sentjur pri Celju, Sevnica in Žalec, naj bi prispevala četrtino. Gradnje objekta zaradi številnih zapletov in pomanjkanja finančnih sredstev niso pričeli. Občinska skupnost socialnega skrbstva Žalec je v

POROČILO O IZVAJANJU PROGRAMA SAMOPRISPEVKA IZGRADNJE V OBDOBJU OD LETA 1980 DO LETA 1985 ZA LETI

področje vlaganja	sredstva predvidena po programu samoprispevka din	vloženo v objekte 1980—1981 din	zbrano s samoprisp. občanov din	zbrano iz prispev. stopnje din	samoupravni drugi viri sporazum din	dodatna stopnja v SIS din	sredstva na računu ob koncu koledar. leta din
1	2	3	4	5	6	7	8
osnovno šolstvo in usmerjeno izobraževanje	146.000.000	56.969.431	35.420.332	14.507.479	—	7.577.265	1.450.000
otroško varstvo	95.000.000	22.861.012	5.579.963	17.753.939	—	—	472.890
kulturna dejavnost	90.400.000	28.383.087	27.029.195	5.371.248	—	5.180.000	9.197.356
telesnokulturna dejavnost	4.000.000	951.088	1.427.274	—	—	—	3.030.000
zdravstvo	25.000.000	—	—	—	—	—	—
socialno skrbstvo	30.560.000	72.157.767	2.921.108	11.296.040	—	58.199.361	258.742
komunalna dejavnost	347.500.000	45.090.934	9.473.834	—	8.720.258	29.076.842	2.180.000
krajevne skupnosti	30.000.000	11.850.000	—	—	9.350.000	2.500.000	—
SKUPAJ DIN	768.460.000	238.263.319	81.851.706	48.928.706	18.070.258	102.533.468	4.480.000
							13.120.819

letih 1980—1981 zbrala iz prispevne stopnje 1.200.000 din, iz sredstev samoprispevka 660.000 din. Druga sredstva so prispevala Občinska skupnost otroškega varstva Žalec 300.000 din, Občinska izobraževalna skupnost Žalec 250.000 din, Občinska zdravstvena skupnost Žalec 200.000 din. Skupaj so znašala zbrana sredstva 2.160.000 din. Zbirala so se na posebnem računu Društva prijateljev mladine Žalec.

Izgradnja depandanse doma upokojencev Polzela je pričela v letu 1981. Predračunska vrednost deandanse je znašala 15.000.000 din in sicer za 50 nepokretnih oskrbovancev. Pri izdelavi projekta koncem 1980. leta so sprejeli predlog, da se objekt gradi s 100 posteljami za nepokretno oskrbovance. Sredstva za to investicijo so prispevali: Občinska skupnost socialnega skrbstva Žalec iz prispevne stopnje 8.801.000 din, iz sredstev samoprispevka 2.000.000 din. Druga sredstva v višini 57.449.361 din je prispevala Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Žalec. Skupna višina sredstev je znašala 68.250.361 din.

Za depandanso doma upokojencev Polzela, ki je bila zgrajena leta 1977 odplačuje Občinska skupnost socialnega skrbstva Žalec anuitete, ki so znašale za leto 1980 in 1981 1.295.040 din in so bila nakazana iz prispevne stopnje.

Viri sredstev za investicijo po programu vlaganj so:

- iz samoprispevka 2.921.108 din
- iz prispevne stopnje 11.296.040 din
- iz drugih virov 58.199.361 din

Od tega iz drugih virov:

- Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja 57.449.361 din
- interesne skupnosti 750.000 din

Skupaj je bilo zbranih sredstev za investicije 72.416.509 din

Od tega je bilo porabljeno:

- za investicije iz samoprispevka 2.660.000 din
- za investicije iz prispevne stopnje 11.296.040 din
- za investicije iz drugih virov 58.199.361 din
- za provizijo SDK 2.366 din

Skupaj je bilo porabljenih: 72.157.767 din

Saldo na dan 31/12-1982 je znašal 258.742 din

KOMUNALNA DEJAVNOST

Program samoprispevka predstavlja pretežni del programa Samoupravne komunalne interesne skupnosti Žalec za obdobje od leta 1981 do leta 1985. Predvideni viri financiranja so:

- samoprispevek občanov
- sredstva po samoupravnem sporazumu za financiranje komunalne dejavnosti

— ostali sistemski viri, sredstva drugih interesnih skupnosti, namenska sredstva organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in občanov.

Vse podrobnosti glede združevanja sredstev, planiranja in realizacije programov tekoče spremljajo delegati v organih Samoupravne komunalne interesne skupnosti Žalec. Pri tem je bilo ugotovljeno:

- sredstva samoprispevka občanov so v letu 1980 in letu 1981 dotekala po predvidevanju in so znašala 9.473.833 din
- združevanje sredstev po samoupravnem sporazumu o financiranju komunalne dejavnosti (1 % od DP) se je pričelo po ZR za leto 1980 v letu 1981. Obveznost organizacij združenega dela, ki je znašala 33.405.330 din je bila realizirana v višini 18.070.258 din ali 54 %.

Sredstva po ostalih sistemskih virih dotekajo po predvidevanjih, v celoti pa je izpadlo združevanje sredstev s področja urejanja stavbnih zemljišč in vodnega gospodarstva. Občani, organizacije združenega dela in krajevne skupnosti združujejo sredstva za posamezne namene.

V letu 1980 in letu 1981 izpadla sredstva preprečujejo realizacijo sprejetega programa na področju

- primarne kanalizacije in čistilnih naprav
- izgradnje vodovoda in
- izgradnje primarnih telefonskih naprav

Opravljenosti so bila naslednja dela:

- primarne kanalizacije in čistilnih naprav
- izgradnje vodovoda in
- izgradnje primarnih telefonskih naprav

Opravljenosti so bila naslednja dela:

- primarne kanalizacije in čistilnih naprav
- izgradnje vodovoda in
- izgradnje primarnih telefonskih naprav

Opravljenosti so bila naslednja dela:

a) KANALIZACIJA

Zgrajen je kanalizacijski zbiralnik od Dobrteše vasi do Sempetra v dolžini 1073 m, v izdelavi je načrt za zbiralnik Polzela—Dobrteša vas in Sempeter—Kasaze. Projektirajo čistilno napravo Kasaze. Končan je načrt za kanalizacijski zbiralnik Arja vas—Kasaze in v teku so priprave za zgraditev tega zbiralnika. Vložena sredstva znašajo 5.920.395 din.

b) VODOVODI

V letu 1980 in letu 1981 so bila v posamezne vodovode vložena naslednja sredstva:

- vodovod Žalec 1.639.845 din
- vodovod Kale—Studence 3.733.031 din
- vodovod Letuš—Zg. Gorče 640.051 din
- ostali lokalni vodovodi 953.604 din

SKUPAJ: 6.966.531 din

c) CESTE

- Petrovče—Kasaze 28.800.000 din
- Polzela—Titovo Velenje že v letu 1979
- Letuš—Dobrovlje 2.044.006 din
- anuitete 1.360.000 din

SKUPAJ: 32.204.006 din

TELEFONSKE NAPRAVE

Vlaganj v telefonske naprave ni bilo zaradi preskromnega združevanja sredstev.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Vse krajevne skupnosti so v letu 1980 in letu 1981 prejele po 300.000 din. Za organizacijo praznika občine je letno bilo vloženih še dodatnih 300.000 din.

Vsa s samoprispevkom občanov zbrana sredstva so bila vložena v urejanje cest, sredstva po samoupravnem sporazumu o financiranju komunalne dejavnosti pa so se po odbitku sredstev za sofinanciranje krajevnih skupnosti razporedila v višini 50 % za kanalizacijo in po 25 % za vodovode in

25 LET

Razvojna pot Sigme Žalec

Peščica delavcev je pred 25 leti ustanovila skromno podjetje Vodovod s sedežem v Šempetru, z namenom, da napelje nekaj glavnih vodovodov v Savinjski dolini in s tem izboljša preskrbo z vodo. Ob izteku prvega leta poslovanja je Vodovod imel vsega 48 zaposlenih delavcev, ki so ustvarili 260 tisoč dinarjev celotnega dohodka.

Dve leti kasneje se je podjetje dokončno formiralo; izvolili so prvi delavski svet, kar je pomenilo začetek delavskega samoupravljanja v praksi.

S pridobitvijo del izven žalske občine, predvsem z izgradnjo zunanjih vodovodov, se je podjetje močno razširilo. Ob 10. obletnici obstoja se je preimenovalo v Cevomontažo, sedež pa so prestavili v Žalec. Med tem so položili že več sto kilometrov salonitnih,

rešitvami, posebno na področju stanovanjske izgradnje in toplotne tehnike, postala sooblikovalec nove tehnologije, predvsem pri industrijsko montažnih sistemih.

Dobršen del svojega dohodka, ki so ga člani kolektiva ustvarjali v izredno težkih pogojih dela, so uporabili za razvoj proizvodov, kot so: sanitarne stene, trajnogoreče peči in trajnogoreči kotli.

Zamisli v pogledu obogatitve, industrijsko predizdelanih, instalacijskih elementov so bile ugodno sprejete v projektivnih birojih, kakor tudi v gradbeni operativi. Funkcionalno in tehnološko uporabnost instalacijsko gradbenih elementov »Sigma blok« je potrjevala hitra poraba teh elementov.

Velik in uspešen razvoj se je odrazil tudi na področju to-

tov na jugoslovanskem tržišču.

Da bi dosegli zastavljene cilje, se strokovni delavci intenzivno vključujejo v občinska, republiška in zvezna razvojna prizadevanja.

Z osnovnim programom toplotne tehnike se intenzivno vključujejo v družbena prizadevanja za boljše izkoriščanje domačih energetskih surovin s serijo peči tipa TŽ za centralno ogrevanje individualnih stanovanj, ki so rezultat lastnega znanja.

Predvideno sodelovanje s tujimi partnerji jih pelje na področje mednarodne delitve dela, z namenom, da bi izkoristili in uporabili lesne odpadke in ostale odpadne gorljive snovi.

V razvojnem programu so si začrtali tudi širitev proizvodnje v obeh temeljnih organizacijah, kar bo omogočilo boljše tehnične, tehnološke in organizacijske pogoje, s tem pa tudi lažje vključevanje in nastopanje na tržišču.

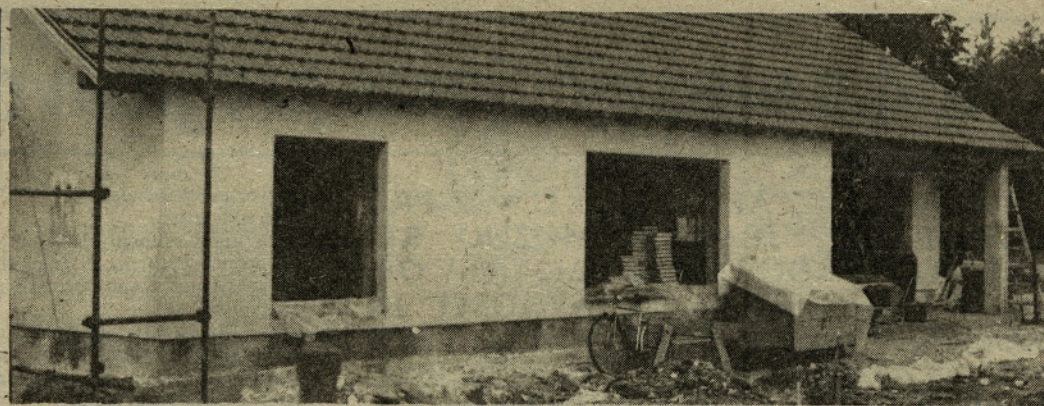
Dolgoročni sporazumi s partnerji jim omogočajo lažje in boljše planiranje. V naslednjih letih predvidevajo znotraj in zunaj občine tesnejše sodelovanje z delovnimi organizacijami s sorodno proizvodno dejavnostjo.

Rezultati kažejo, da bo celotni prihodek v letu 1982 enak planiranemu prihodu za leto 1984, kar je odraz hitrega razvoja in porasta proizvodnje v obeh temeljnih organizacijah, predvsem v temeljni organizaciji na Vrnskem, kjer se že kažejo rezultati investiranja v letu 1980. Za prihodnje leto predvidevajo poprečno stopnjo rasti letnega dohodka od 18 do 20 %.

Nastanek in razvoj je bil v minulih 25 letih pogojen s prizadevnostjo celotnega kolektiva, ki je v našete pridobitve vtikal veliko bogatega dela, pa tudi odrekani, ko je šlo za nove investicije. V teh letih so delavci Sigme veliko prispevali k razvoju na industrijski način izdelanih in montiranih instalacij vodovoda, kanalizacije, ventilacije, dimnikov in drugih instalacij v stanovanjski izgradnji.

S prizadevanji delavcev-članov kolektiva so se razvijali in krepili samoupravni odnosi in razreševala vsa pomembna vprašanja nadaljnega razvoja Sigme. Srebrni jubilej je zgodovina dosežkov pa tudi odpovedovanj, je rezultat ustvarjalnosti.

To pa je nedvomno veliko priznanje delovnemu kolektivu ob njegovem jubileju.

Savinjski magazin Žalec

Nova pridobitev za boljšo preskrbo krajanov

Krajanje Vrbja bodo v okviru krajevnega praznika (od 8. do 14. novembra) poleg lepo obnovljenega kulturnega doma odprli tudi novo trgovino Savinjskega magazina Žalec. S tem se jim bo izpolnila dolgoletna želja — imeti v svojem kraju trgovino, da jim ne bo treba po vsako malenkost v Žalec.

Tu je treba reči, da so to novo investicijo Savinjskega magazina poleg ostalih dejavnikov krepko podprli sami krajanje Vrbja, bodisi s prostovoljnimi deli ali krajevnim samopripraskom. Kolektiv Savinjskega magazina je prisluhnil njihovim zahtevam in željam ter se odločil za to novo naložbo tudi zato, ker je med krajanje prevladovala tako trdna volja. Nova trgovina v Vrbju je še en korak Savinjskega magazina k še boljši preskrbi občanov v manjših krajevnih skupnostih in zasedel našo občino.

TRGOVINO PRIBLIŽATI POTROŠNIKOM

O novi poslovni enoti v Vrbju in o poslovni politiki Savinjskega magazina smo se pogovarjali z direktorjem Tonetom Privošnikom.

»Pripravljate se na pričetek poslovanja nove poslovne enote v Vrbju. Kako bo z ekonomsko računico?«

»Res je; nastaja nova poslovna enota v okviru delovne organizacije Savinjski magazin Žalec. Njeno ustanovitev so narekovala potrebe, ki nastajajo z razvojem ene najmlajših krajevnih skupnosti v žalski občini — Vrbje. Kakšna bo ekonomska računica po-

slovanja, je zdaj še prezgodaj govoriti. Enota vključuje v svoj program dela poleg vsakodnevnih prehrabnih ponudb tudi bife z gostinskimi storitvami in tako je vse odvisno od ustvarjenega prometa nove enote. Res pa je tudi, da Savinjski magazin pri teh novih naložbah ne glede zgolj na komercialni iztržek, marveč v naši poslovni politiki stremimo tudi za tem, kako trgovino približati vsem krajanom — tudi tistim, ki živijo v oddaljenih zaselkih ali v manjših krajevnih skupnostih. In zato tudi nova trgovina v Vrbju.«

»Poslovni čas enote v Vrbju?«

»Trgovina bo odprta od 8. do 15. ure, vsak dan, razen sobote, bife pa bo imel daljši poslovni čas. Ob tem bi omenil, da v sedanji zaostreni gospodarski situaciji resno razmišljamo o kompleksni racionalizaciji poslovnega časa v naših enotah, kar pomeni tudi deljen delovni čas. Seveda pa sprememba ne bo smela vplivati na dosedanje stopnje preskrbe.«

»Kako se začasna zamrzitev cen kaže v trgovskem poslovanju?«

»V sedanjem položaju, v katerem je naše gospodarstvo oziroma tržišče, je bil tak ukrep umesten. Dolgoročno gledano pa so po moji oceni ekonomske vrednosti takšnih ukrepov negativne zato, ker ne sproščajo delovanja tržnih mehanizmov.«

»Potrošniki ugotavljamo slabšo založenost z nekaterimi artikli. Kako si prizadevate v

sedanji situaciji uravnnavati oziroma boljšati preskrbo?«

»Trudimo se zadovoljiti potrošnike. Blago dobavljamo iz več virov. Naša delovna organizacija ima sklenjene dolgoročne samoupravne sporazume o dobavih blaga oziroma o kontinuirani preskrbi z določenimi artikli.

Samoupravne sporazume o sodelovanju smo sklenili z več asociacijami združenega dela — SOZD — tako v Sloveniji kot na ostalih področjih Jugoslavije. Ocenjujemo, da je ravno ta heterogenost v virih preskrbovanja zagotovilo za čim boljše založenost trga, kajti ugotavljamo, da smo z ostalimi ponudniki uspeli obvladati ponudbo tudi v kritičnih situacijah. Takšna širša povezanost z združenim delom nam bo še naprej potrebna, zato jo bomo razvijali in krepili.«

»Kako poslovati naprej?«

»Zavedamo se, da tudi naslednja leta ne bodo rožnata ne za gospodarstvo pa tudi ne za trgovino. Srednjeročni program 1981—85 spreminjamo tako, da smo nekatere aktivnosti v programu predstavili na poznejši čas. Ugotavljamo, da kupna moč upada ob hkratnem pomanjkanju nekaterih vrst blaga, zamrzitvi cen itd. Vendar si bomo še naprej prizadevali obdržati poslovanje v realnih okvirih rentabilnosti in ponudbe blaga, da bi zadovoljili potrošnike. Zapišite še to, da v prihodnjem obdobju načrtujemo izboljšati preskrbovalne kapacitete trgovine v krajevnih skupnostih Prebold in Vrnsko.«

Tone Privošnik

Janez Uplaznik

Marija Žagar

Nada Šerl

O NOVI TRGOVINI V VRBJU SO REKLI

Janez Uplaznik, predsednik sveta krajevnih skupnosti Vrbje: »Krajanje Vrbja so že deset let borimo za trgovino. V naši krajevni skupnosti živi več starih ljudi, ki so jim zlasti pozimi hudo odročne poti do trgovine v Žalcu.

Od pomladi do jeseni imamo v Vrbju tudi do 200 sezonskih delavcev. Zaposleni so od zore do mraka, zato še kako potrebujejo trgovino v neposredni bližini in tako ni bojazni, da ne bi imela dovolj prometa.

Krajanje smo se zavedali, da trgovine ne bomo imeli, če jo bomo zgolj zahtevali, ne da bi sami zavili rokave in prijeli za delo. Zato smo se tako kot pri obnovi kulturnega doma in drugih delih odločili za

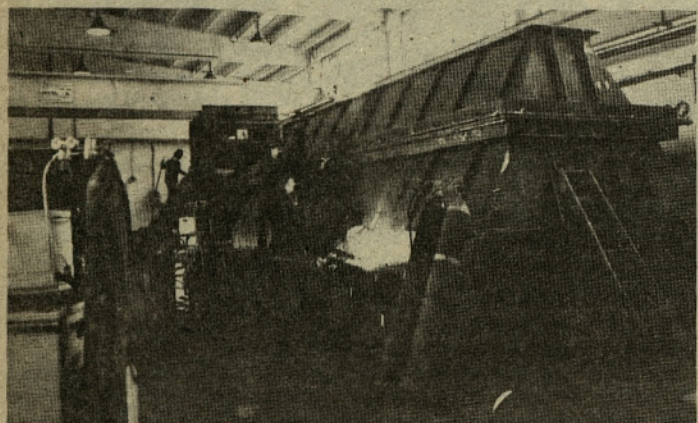
akcijo. Takšna zagretost krajanov je odločila, da je Savinjski magazin s sodelovanjem občine Žalec in drugih dejavnikov začel z gradnjo in jo bo v teh dneh tudi dokončal.

Trgovina z bifejem bo v kratkem nared; odprli jo bomo za krajevni praznik v novembru. Nove pridobitve se kajpak vsi krajanje veselimo.«

Marija Žagarjeva, predsednica sveta potrošnikov Vrbje: »Nerodno je bilo po kruh, mleko in druga živila pa tudi ostalo blago hoditi v Žalec, zlasti za tiste, ki niso več mladi. Nove trgovine se vsi veselimo, saj pomeni korak k boljši preskrbi naših kraja-

nov. Gradnjo smo krajanje podprli s prostovoljnimi delom in krajevnim samopripraskom. Lepo je tudi, da za letošnji krajevni praznik odpiramo dom kulture, ki smo ga prav tako obnovili s skupnimi napori.«

Nada Šerl, kuharica v žalskem otroškem vrtcu, sicer pa Vrbenčanka: »Nova trgovina je velika pridobitev za krajanje. Kruh, mleko in druga živila bomo poslej imeli pri roki, pa tudi druge potrebščine. Vsak krajan nima avta, da bi se zapeljal do žalske trgovine, peš pa je kar daleč. Krajanje smo ponosni na to novo pridobitev, za katero smo po svojih močeh tudi sami prispevali.

plastičnih in jeklenih cevi za napajanje vodovodnih rezervoarjev in namakanje zemljišč širom Jugoslavije.

Pet let kasneje je lahko kolektiv k temu dodal še več kilometrov vodovodov, nekaj večjih vodovodnih rezervoarjev, instalacijska dela v več sto stanovanjih in drugih objektih družbenega pomena in ne nazadnje nad tri tisoč ton ladijske in druge industrijske opreme.

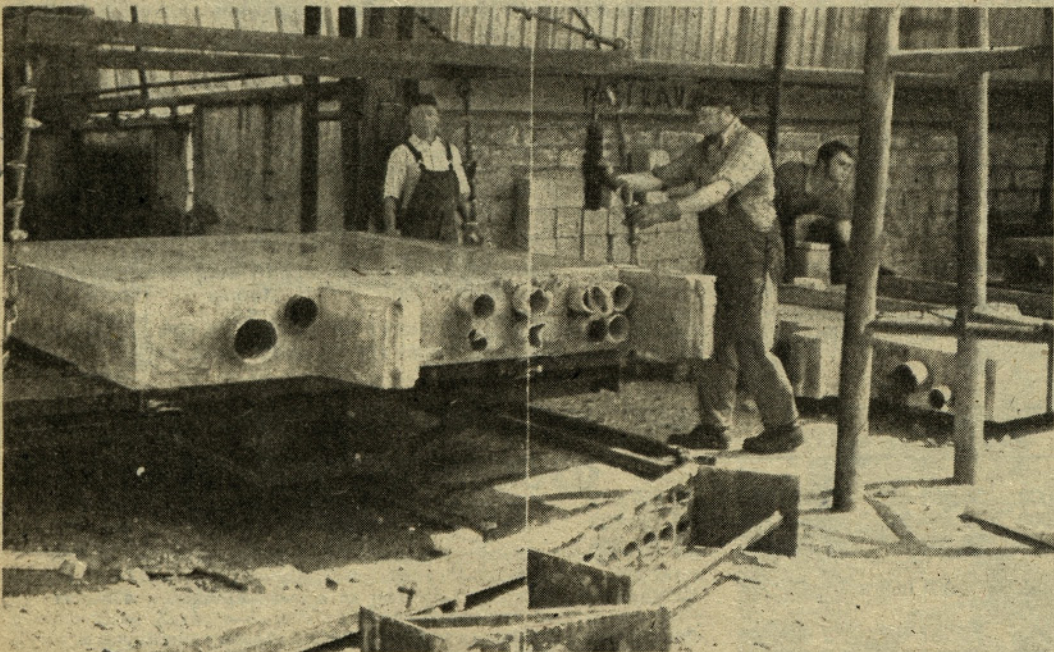
Ob vsem tem velja omeniti izredno požrtvovalnost in prizadevnost članov kolektiva, ki so brez posebne strojne opreme, največkrat tudi ročno na dežju in v snegu, vodi, blatu, sodelovali pri izgradnji infrastrukturnih objektov.

Ob skromnih začetkih industrijskega načina proizvodnje v dokupljenih proizvodnih prostorih na Vrnskem in v Zabukovici si je delovna organizacija, ki se je v tem času preimenovala v Sigo Žalec, s svojim maloštevilnim strokovnim kadrom prizadevala, da ne bi ostala zgolj le izvajalec del, temveč da bi z lastnimi sistemskimi

plotne tehnike. Posebno pomembne rezultate so dosegli v zadnjih letih, ko so razvili novo izvedbo trajnogoreče peči za centralno ogrevanje tipa TZ — moči 25,35 in 45 KW, etažni kotli za centralno ogrevanje na trdo gorivo, kotle za zgorevanje lesa in slame — moči 40 in 50 KW. Našete pridobitve so nedvomno velika pridobitev, zlasti še v sedanji energetske krizi, saj je za ogrevanje moč uporabiti tudi odpadke, od katerih poprej ni bilo nobenega haska. Na področju celotnega ogrevalnega sistema za izogrevanje lesnih odpadkov pa Sigma sodeluje tudi s tujimi partnerji.

Danes je v DO Sigma zaposlenih okrog 340 delavcev. S svojim posebnim programom ima vodilno vlogo v izdelovanju sanitarnih elementov (v Sloveniji in Jugoslaviji), čeprav se na trgu pojavlja veliko podobnih proizvodov.

Osnovni cilj Sigme je, da to svoje mesto obdrži — tako glede količine kot kvalitete, torej da bi ostala nosilec razvoja sanitarnih predfabrika-

MORDA VAS BO ZANIMALO:

Sigma Žalec se je na jugoslovanskem tržišču še posebej uveljavila z znanimi sanitarnimi stenami, »SIGMA BLOK«, ki so vgrajene že v 50.000 stanovanjih. Na prvem mestu je SR Slovenija s 30.000 stanovanji, v SR Hrvatski ima njihove stene 15.000 stanovanj, SR Srbija ima 4.000 itd.

Obiskali smo Mladinsko knjigo v Žalcu

Za zimske večere dovolj zanimivega branja

Jesen se je že prevesila v drugo polovico in hladni dnevi nas opozarjajo, da do zime ni več daleč. Dolgi večeri so pravi čas, da preberemo, kaj je novega na knjižnih policah naših trgovin.

O tem, koliko in kakšne knjige naši občani najraje kupujejo in berejo, smo se pogovarjali s poslovođkinjo Mladinske knjige v Žalcu — Štefko Audičevno in Silvo Kačeva, ki vodi oddelke s knjigami. Rekli sta, da se stabilizacijski ukrepi poznajo tudi pri prodaji knjig, vendar pa določeno število občanov še vedno kupuje knjige, zlasti če gre za novitete.

»Kolikšen odmev je imela med bralci najnovejša Enciklopedija? Ste zbrali veliko naročnikov?«

»Če upoštevamo, da si ljudje ravno v tem času nabavljajo ozimnico pa drva za kurjavo in vse drugo, kar seveda veliko stane oziroma obremenjuje družinski proračun, je 150 naročnikov še kar uspeh. Veliko zanimanja je tudi za napovedano izdajo Umetnost na jugoslovanskih tleh. Prve štiri knjige bodo izšle pri Državni založbi še letos, vseh šest knjig pa bo stalo 4.200 dinarjev. Privlačno novost je napovedala tudi Pomurska založba, ki naj bi še v tem mesecu ponudila na trgu slovenski prevod znane knjige slavnega južnoafriškega kirurga dr. Christiana Barnarda Telo in stroj. Delo sodi med mednarodne uspešnice. Knjiga bo nedvomno pritegnila tudi naše bralce.«

»Kakšne knjige Savinjsčani najraje kupujejo in od katerih pesnikov in pisateljev?«

»Kar zadeva leposlovne romane, imajo še vedno prednost znani tuji avtorji, kar pa ne pomeni, da ljudje ne posegajo tudi po knjigah domačih oziroma slovenskih in jugoslovanskih pisateljev in pesnikov.«

Presenetljivo veliko pa naši občani kupujejo strokovne knjige in publikacije npr. o sadjarstvu, vrtnarstvu, pridelovanju povrtnin in podobno. Pomeni, da se ljudje, bodisi da so to kmetje ali vrtnarji, vse bolj zanimajo za pridelovanje naštetih dobrin. Seveda pa je precej tudi takih, ki redno prihajajo k nam, spremenjajo, katere nove knjige prihajajo na naše police in jih potlej iščejo v knjižnici, da jih preberejo. Vsak pač nima denarja, da bi si omislil vsako knjigo, ki prihaja v prodajo.«

»Ceprav smo šele v oktobru, najbrž ni prežgodaj naročilo novoletnih čestitk in razglednic. Skoraj pred vsakimi prazniki se namreč dogaja, da dobrih čestitk zmanjka in potlej človek pač kupi, kar je. Kako bo z izbiro letos?«

»Novoletnih čestitk z zani-

mivimi motivi bo dovolj. Mladinska knjiga jih je že naročila. Izredno lepe motive čestitk pripravlja Zveza paraplegikov, imeli pa bomo tudi dovolj Unicefovih čestitk z zanimivimi motivi. Naj povemo še to, da bo na voljo tudi lepa izbira koledarjev raznih izvedb in ne bo manjkalo predmetov, ki bodo zanimivi za tiste, ki iščejo novoletna darila. Mladinska knjiga ima tudi edina mape z listi priznanih umetnikov, dobijo pa se seveda tudi umetniške slike.«

»Šolske potrebščine in spominki?«

»Šolskih knjig in potrebščin smo imeli v glavnem dovolj. Prizadevamo si, da je vedno založen tudi oddelček za izvirne spominke. Niso poceni, vendar jih ljudje kupujejo.«

Tk. L.

Silva Kačeva

PRED VRATI LJUDI V BELEM

Čakalnica našega zdravstvenega doma ...

Vreme ravno pravšnje za prehlade. Ta kiha, oni kašlja, spet drugemu hrope v prsih, tam v kotu nekoga duši; starost različna: od 14 let navzgor.

Mnogi se med seboj kar dobro poznajo. Niso iz istega kraja, čakalnica jih je zblížala. Poznajo vse sestre, vse zdravnike, vedo za njihove navede. Nekateri jih branijo, češ, da so z delom preobremenjeni, drugi vedo povedati, da so poznanstva in protekcije še vedno preveč prisotne, da gre včasih kot po tekočem traku, drugič pa je treba čakati, čakati ...

Vse mogoče stvari so jim napoti. Zgodi se, da bi pacient pri oknu rad zaprl vrata zaradi prepiha, ker ima vročino, oni tam v kotu pa zakriči, naj bo vse odprto zaradi slabega zraka.

Padajo tudi očitki, češ, da je »dohtar« tega nagnal na »šiht« kljub visoki vročini, sedaj je pa zaradi grla na onkološkem. Ja, zdaj kar največkrat priganjajo iz bolniške, nekateri pa že leta in leta »marodirajo«, doma pa garajo in delajo vse po vrsti! Pa zdravila! Zdravnik jih predpiše, v lekarni jih pa ni. Pa invalidska! Sosed je že z desetimi leti delovne dobe zlezal vanjo, drugi je ima pa že tri-deset in zdravnik se slišati noče zanj.

V čakalnici se zgane, završi kot v čebelnjaku. Nekdo hoče v ordinacijo z izgovorom, da bo samo nekaj vprašal, zdravnik mu mora samo nekaj podpisati. Izgovarja se, da je izkaznico prinesel že včeraj popoldne.

Na drugi strani se razgovori možakar z visokošolsko izobrazbo o tem, čemu ne upamo nazivati sester in zdravnikov s tovarišicami oziroma tovariši. »Madonca jaz sem že dvajset let profesor, pa mi od dijakov nihče ne reče — gospod! Naj-česče sem gospod na roditeljskih sestankih. Naj bo. Ampak v ambulantni besede tovariš še nisem slišal. Jaz nisem tak, res ne. Ježi me pa.«

Mimo pride sestra in že se taisti profesor požene k njej, jo prime za roko, nekaj šušlja, večkrat se zasuši: »Gospodič-na, veste ... Rezultat? Kakih deset jih je ...« prešprical. In ker sem bil drugi za njim, že v sprejemni pisarni, pred menoj je bil delavec Ingrad, sem slišal profesorjev glas: »Gospod zdravnik, prosim gospod zdravnik ... Slišim tudi delavčev glas, ki je bil za njim: »Ma družo doktore, veruj mi, bolestan sam, bolestan ...«

Ušel mi je smeh. Sestra izza mize vpraša: »Gospod, kaj pa je tako smešnega?«

»Nič, nič.« zamahnem z roko in stopim k zdravniku: »Gospod zdravnik, zdrav sem, na šiht grem ... Dobro, tovariš, pa bova šla na šiht ...«

-dk

Atelje „Foto Tonica“

V ateljeju FOTO TONICA v Žalcu imajo polne roke dela s fotografijami za nove osebne izkaznice. Da bi si občani do dogovorjenega roka, ki ni več daleč, pravočasno poskrbeli potrebne fotografije, se je Tonica Jurčec odločila, da bo imela atelje odprti tudi ob nedeljah in sicer zadnjo nedeljo v oktobru in prvi dve nedelji v novembru od 8. do 13. ure. Tako si bodo lahko fotografije oskrbeli tudi tisti, ki v rednem oddiralnem času ne morejo priti. Vsekakor dobra zamisel!

Tonica Jurčec v svojem ateljeju.

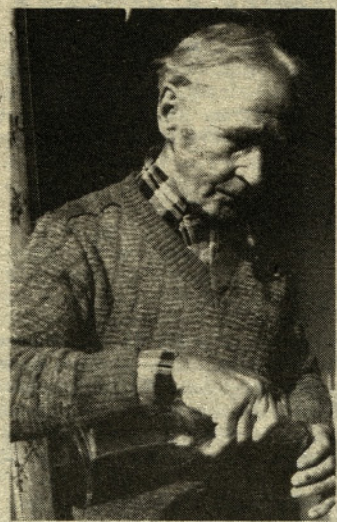
Vinske gorice na obrobju Savinjske doline

Je že res, da je Savinjska dolina najbolj znana po hmelju, vendar na njenem obrobju uspeva tudi vinska trta, ki daje dobro vino. O tem sem se prepiral v kleti Vinka Ušena v Založah 7, ko sem poskusil njegovo modro frankinjo. Rubinsko rdeča se je iskrala v kozarcu in bila je vsaj tako dobra, kot v znanih vinorodnih okoliših. Vino je bilo lanskoletno. Letos ga bo manj, ker je vinograd oklestila toča, bo pa kvalitetno, saj je bila letošnja jesen sončna.

Bil je lep dan na pragu oktobra. Toplo je bilo kot sredi poletja. Nad vinogradi so leblede čudovite jesenske barve. Hribe pa tudi dolino, v katero se je že prikradla rumenkasto jesenska barva, je pozlatilo sonce. Z Ušenovega vinograda je prelep razgled na Savinjsko dolino.

Vinko Ušen je kljub 78 letom še vedno čil in živahen, rekel bi, trdoživ, saj vsak dan prekosari in prepešači več kilometrov sem gor, ne da bi ga te poti preveč utrujale. Rad ima ta svoj vinograd, vinko trto, ki jo že vrsto let z ljubeznijo neguje. Povedal je, da je nabral že 35 hektolitrov mošta, kar je bilo največ. Letos ga bo precej manj in najbrž zaradi toče tudi ni slišati klopotca, ki se sicer vsako jesen vrtil v njegovem vinogradu.

Vinograd je na žici, skrbno vzdrževan in takšna je tudi klet z vrsto sodov. Pri njem mora biti vse na svojem mestu, sicer ni zadovoljen. »Trgali bomo v soboto (2. oktobra), zato imam polne roke dela. Grozda nikoli ne potrgam prežgodaj, saj vem, da najboljše vino dajo pozne tr-

Vinko Ušen

gatve, kajti grozdje v teh zadnjih jesenskih dneh pridobi še veliko sladkorja.«

Vinko povabi na trgatve sosede, prijatelje in znance. Ko se ljudje s škafi in brentami zaženo v vinograd, gospodar budno pazi, da med obrano grozdje ne pride kakšna gnila jagoda. Trgatev sklenejo še pred sončnim zatonom. Trgači posedejo za obloženo mizo, na kateri je tudi dovolj vina. Razpoloženje raste in ljudje nemalokrat zapoje, da se razlega v dolino.

Gospodar Vinko novo vino pretoči prvič ob božiču, drugič pa v marcu. Tako kot skrbno obdeluje vinograd, tudi kletari. Kletarskih veččin se je naučil v letih pregnanstva v Srbiji, kjer je pomagal neke-mu vinogradniku.

»Ne razumem ljudi, ki se opijajo in potlej razgrajajo. Vino je treba uživati po pameti. Jaz ga nikoli ne pijem pred popoldnevom in še takrat kozarec, dva.«

Ušen nekaj vina proda sosedom oziroma znancem in prijateljem, če ga zanj prosijo, sicer pa ga drži v kleti.

Prav je, če zapišemo, da je bil Vinko, ko se je po zadnji vojni vrnil domov, aktiven družbeni delavec, danes pa mu leta tega več ne dopuščajo, zato se je ves posvetil svojemu vinogradu.

Prijetno je bilo kramljati z Vinkom Ušenom in kar prehitro se je bilo treba posloviti, kajti mož je imel polne roke dela s pripravami na trgatve.

Lojze Trstenjak

Dobrih urarjev kmalu ne bo več ...

Urska delavnica mojstra Marjana Polajžerja v Žalcu je tako majhna, da ni kam sesti. Vse je na svojem mestu, na stenah vise in pojo različne ure. Njihovo tiktakanje spominja na uigran orkester.

Stranke prinašajo v popravilo svoje ure in odnašajo popravljene. Kakšenkrat se zgodi, da mojster s težkim srcem vrne stranki nepopravljeno uro, ker ni mogel priskrbeti nadomestnega dela. Z repromaterialom je križ, saj ga je treba v glavnem nabavljati na tujem — za devize.

Marjan se nekako znajde. Dela mu zlepa ne zmanjka in srečen je, če lahko ustreže vsem strankam. Čeprav urarstvo ni obrt, od katere bi človek obogatel, je Marjan zadovoljen s svojim poklicem.

Pravi, da urarstvo ni obrt, za katero bi se pulili mladi. Tu, v Žalcu, že šest let dela sam. Mladih ne dobi in tako so urarstvu šteti dnevi. Pomeni, da dobrih urarjev kmalu ne bo več.

Bolj kot nabava reprodukcijskega materiala pa Marjana moti, da mora sam voditi knjigovodstvo. Pa ne gre drugače.

»Od 14 mladih, ki smo se izučili urske obrti in obiskovali celjsko šolo, sedaj dela v svojem poklicu le še šest urarjev, drugi pa so se oprijeli donosnejših poslov. Najbrž bo res, da več zaslužijo, vendar bi jaz ne zamenjal z njimi. Imam veselje do tega dela. Če

si priden, ne živiš slabo in to je glavno.«

S strankami se dobro razume in če le more, ustreže vsem. Uro, ki je ne more popraviti takoj vrne. Kakšenkrat se primeri tudi, da stranka pozabi na uro. Med tem si je nabavila novo, staro uro pa kar pusti pri urarju, kar seveda ni prav. Ura tako tudi po več let leži v delavnici brez haska, mojster pa za vloženo delo ni prejel plačila. Na srečo pa takih strank ni veliko.

»Zalec?«

»Zanimivo mesto s prijaznimi ljudmi. Kar zadovoljen sem tu!« nam je dejal, ko sem odhajal.

Tk. L.

Obisk madžarskih obrtnikov

Obrtno združenje Žalec je obiskala delegacija madžarske zbornice za zasebno delo in sicer: Pal Fišer, Tibor Sabo in Tibor Gergely.

Predsednik Obrtnega združenja Žalec ing. Anton Blaj je goste seznanil z organizirano in delom združenja. Gostje so bili presenečeni in hkrati zadovoljni z informacijami, izrekli so pa nam tudi vrsto priznanj za dosežene rezultate. Še posebej so se zanimali za delo kreditnega odbora, za položaj delavcev pri zasebnih obrtnikih in sistem izobraževanja. Gostje so predstavnike žalskega zdru-

ženja seznanili s položajem obrti na Madžarskem, nato pa

so si še ogledali nekatere obratovalnice.

Gostje med razgovorom

PIONIRSKI KOTIČEK • PIONIRSKI KOTIČEK

SREČANJE PIONIRJEV PLANINCEV JUGOSLAVIJE

Bil sem srečen, ko sem izvedel, da se bom kot pionir-planinec iz Slovenije udeležil tabora pionirjev-planincev Jugoslavije na Tjentištu. V Ljubljani smo se zbrali pionirji planinci iz Slovenije in se odpeljali proti Sarajevu, kjer smo si najprej ogledali mesto, nato pa nadaljevali pot z avtobusi na Tjentište v dolino Sutjeske. Tu smo si ogledali spomenike NOB, ki spominjajo na hude boje v peti sovražni ofenzivi. Povzpeli smo se na Dragoš sedlo, preko katerega so se partizani pod vodstvom tovariša Tita prebijali proti Sutiski. Obiskali smo kraj, kjer je bil tovariš Tito ranjen in grob narodnega heroja Save Kovačevića. V dolini Sutjeske smo si ogledali muzej in se poklonili padlim borcem. Opravili smo transverzalo »Mala Sutjeska«. Na srečanju smo se spoznali s planinci iz drugih republik, med sabo tekmovali in si ob slovesu izmenjali naslove. Srečanje mi je bilo zelo všeč in če bi še kdaj imel možnost, da bi se ga udeležil, bi se ga zagotovo.

Matej Krušnik
Grize

ZAKAJ IN ČEMU VARČUJEM?

Vem, da mi bo varčevanje koristilo v življenju. (Mateja Žnidar)
Z varčevanjem pripomoremo k stabilizaciji. (Natalija Baznik)
Privarčevani denar bom koristno uporabila. (Nada Matič)
Zbiram in zbiram denar in upam, da bo kmalu kolo. (Mateja Terglav)
Varčujem pod geslom: Če varčuješ, si srečo kuješ! (Mateja Zvonar)
Zanimivo se mi zdi varčevati. Varčujem pa tudi zato, ker se mi ne zdi pametno zapraviti vsakega dinarja. (Nuša Divjak)

VARČEVANJE

Ker je zadnje čase vse dražje, moramo začeti skrbno varčevati. Varčujemo tako, da ugašamo luči, zapiramo pipe, denar pa namesto za bonbone, damo v hranilnik. Tako bomo imeli dvojno korist. Imeli bomo več denarja, pa tudi zobje bodo ostali zdravi. Tudi jaz varčujem. Denar nosim v banko. Zato sem že prejel hranilnik. Vanj pridno varčujem in zato sem si že lahko kupil kolo. Ker pa si kupujem tudi Zabavnik, se včasih ne morem odločiti: ali hranilnik ali Zabavnik? Zmaga hranilnik, mamica pa mi kupi Zabavnik.

Sebastjan Kopušar,
Šempeter

PO NAGRADO V AJDOVŠČINO

Nepričakovano kot strela z jasnega je prišel na šolo telegram, da se mora predstavništvo uredniškega odbora našega glasila udeležiti srečanja pionirjev dopisnikov iz vse Slovenije, ki je bilo letos v Ajdovščini. Desetletna žirija je pregledala 299 glasil, med katerimi so bila tudi naša tri glasila, ki smo jih izdali v šolskem letu 1981/82. Našemu glasilu so prisodili dugo mesto. Nagrajenih je bilo pet glasil iz vse Slovenije, dve glasila pa sta dobili posebno nagrado: Blokovi iz BS-3 je glasilu, ki ga pišejo otroci iz nekega bloka v Ljubljani, in glasilu Burja iz Ajdovščine, ki je posvečeno narodnemu hercu Janku Premrlu-Vojku.

V četrtek, 30. 9., sva se z našo tovarišico mentorico odpravila v Ajdovščino. Z avtomobilom nas je peljal tovariš Verbič, sekretar DPM (Društva prijateljev mladine) v Žalcu. Zelo je pozoren in za naše gostitelje je pripravil privlačna darila. Ko smo prispeli v Ajdovščino, je bila pred ajdovsko šolo najprej kratka proslava, nato pa so nas pionirje dopisnike dodelili gostiteljem v Vipavski dolini. Tiste iz najbolj oddaljenih vasi so razvozili s kombijem. Najino mesto je bilo na Colu, hribovskem zasečku med Ajdovščino in Idrijo. Tam sva prenočevala vsak pri svojem gostitelju: pri Mariji Šemrl in Tomažu Kovšcu. Posebno midve z Marijo sva klepetali že kar v naslednje jutro, s Tomažem pa sva zaspala prej, ker sva imela v planu jutranji izlet do razgledne točke. Naslednje jutro smo se zbrali pred šolo na Colu, ki je stara 109 let. Ima seveda slabe razrede, tudi telovadnice še nimajo in še marsičesa drugega ne. Kar smilili so se nama tile colski šolarji, ki delajo v tako slabih pogojih. Pionirji s Cola si že dolgo želijo novo šolo in upajo, upajo, upajo ..., da jo bodo kmalu pričeli graditi, saj jim to že celo večnost obljubljajo. Po ogledu šole so nas s kombijem zopet pripeljali pred šolo v Ajdovščini. Tu je bila proslava, ki so jo pripravili učenci iz vse Vipavske doline. Prikazali so svoja dela, običaje, govorico ... Zanimiva in prrsčna prireditev je bila to. Po končani proslavi smo imeli malico, nato pa smo se razdelili po razredih. Zastopniki tistih šol, katerih glasila so bila pohvaljena ali nagrajena, smo se pogovarjali z urednico Vesele šole v Pionirskem listu Suzano Šoster. Ne morete si misliti, kako je simpatična in kako zna klepetati z mladino! Po končanem razgovoru smo odšli na ogled Pilonove galerije. Ogledali smo si razstavljen šolski glasila, posebej tista, ki so bila nagrajena. V tej galeriji je tudi stalna razstava Pilonovih del. Po ogledu smo odšli na kosilo, nato pa v tovarno Tekstino, kjer smo si ogledali najprej, kako nastane nit, nato pa še tkanje blaga. V tkalnici je bil grozanski trušč. Ni čudno, da polovica delavcev z leti dobi okvaro sluha. Ogled tovarne je bil končan in z avtobusi so nas odpeljali v Vipavo. Najprej smo pred spomenikom poslušali zanimive podatke o vipavskih znamenitostih, pozneje pa so nam razkazali Vipavo in nas popeljali na Gradišče. Tam so nam vipavski šolarji pripravili dolgo in pestro proslavo, nato pa smo odšli v šolo, kjer so nas na pladnjih čakali krofi, sirova potica in zelo okusno grozdje. Ker smo bili že pošteno lačni, smo vse dobrote pospravili, kot bi mignil. Iz Vipave so nas zopet razvozili po domovih. Tokrat sva s svojima novima prijateljema imela poslovlino večer — spet je bilo slabo s spanjem. Drugo jutro smo imeli zbor pred domom kulture v Ajdovščini. Hitro smo pričeli z delom. Snemanje oddaje v živo je bilo zanimivo, ko pa se je snemanje končalo, je bila še podelitev priznanj in pisalnih strojev nagrajenim glasilom. Za konec so pionirji pripravili tudi igrico z naslovom Hiša tete Barbare. Po končani proslavi je sledilo poslovlino kosilo.

V Ajdovščini smo spoznali tudi Vitana Mala, pisatelja in urednika šolskega radia, Danila Lokarja, starosta še živečih pisateljev, celo priljubljenega ilustratorja Boža Kosa, ki sva ga z Žano ustavila kar na ulici in nama je za naše glasilu narisal posrečeno šalo na telefonskih žicah. Spoznali smo tudi vrsto drugih novinarjev ter piscev. Bilo je zelo lepo in gostoljubna Vipavska dolina nam bo za vedno ostala v lepem spominu.

Žana Krašovic in Matej Podbregar,
Polzela

BANKA V MALEM

Kdor varčuje, si srečo kuje. Tako pravi star slovenski izrek, njihovega pomena pa se še kako dobro zavedajo mladi varčevalci na osnovni šoli Bratov Juhart v Šempetru. Z našim obiskom smo mlade delavke, kar sedem jih imajo, in dve pripravnici zmotili pri njihovem delu. V malem in prikupno urejenem prostoru se je zbralo kar lepo število tistih, ki so prinesli nekaj tisočakov na hranilno knjižico.

Pionirska hranilnica je začela svoje delo pred petimi leti pod pokroviteljstvom ljubljanske banke. Danes sodi Šempetrska hranilnica med najbolj uspešne in prizadevne, so nam povedali v ljubljanski banki. Nemalo zaslug za to ima prav gotovo tovarišica Vida Naraks, ki že od vsega začetka dela z mladimi varčevalci v pionirski hranilnici. Povedala nam je, da gre na leto skozi njihove roke po 35 starih milijonov dinarjev. Poleg denarnega varčevanja prevzema hranilnica tudi brezgotovinska nakazila od organizacij združenega dela, ki prispevajo svoja sredstva zaključnim razredom ali pa plačujejo učencem za zbrane steklenice, papir in druge odpadne materiale. V njihovo delo sodi tudi pomoč socialno šibkim učencem, izdajanje glasila Šončnice, oktobrske varčevalne akcije in razstave. Varčevanje ni le to, da prinesejo kakšen dinar, temveč vseh 346 učencev varčuje tudi s pridnim učenjem, čuvanjem zvezkov in knjig.

Vsakemu otroku najbrž največ pomeni tisto kolo ali pa tista knjiga, ki si jo je kupil s privarčevanim denarjem. Naipomembneje pa je, da vzgojimo gospodarnega človeka, ki bo nekoč uspešno opravljal vse dolžnosti, ki mu jih bo nalagala družba. Če bo znal varčevati, bo lahko tudi preudarnje ravnal. Ob tem pa ne gre pozabiti stare ljudske modrosti: »Kar se Janeček nauči, to Janez zna.«

I. Jelen

RUBRIKA MLADIH • RUBRIKA MLADIH

11. KONGRES MLADIH

„Začeti moramo pri konkretnih stvareh, odnehati ne smemo nikjer. Toda kje začeti? Začeti moramo pri odpravljanju tistih družbenih razmer in odnosov, ki povzročajo neenakopravni položaj mladih v družbi. Torej pri konkretnih stvareh.“

Takole so zapisali mladi v smernicah za delo 11. kongresa ZSMS. Od 22. do 24. oktobra so bile oči vse slovenske mladine uprte v Novo mesto, kjer so njihovi delegati razpravljali o vseh tistih vprašanjih, ki žulijo in pestijo današnjo mlado generacijo.

Kje začeti, se sprašujejo. Prav gotovo sodi na prvo mesto problem zaposlovanja. Obstoječe družbenoekonomske razmere mladim ne zagotavljajo ustreznih delovnih mest, vse težje je tudi dobiti kakršnokoli zaposlitev. V predkongresnih razpravah so mladi menili, da se boj proti takšnim razmeram ne more omejiti le na delovne organizacije, temveč bo treba kaj spremeniti tudi v štipendijski politiki, kadrovskih planih in ne nazadnje tudi v sistemu šolstva. Le-ta kljub reformam in novim nazivom še vedno deluje bolj ali manj po starem. V dosedanjih razgovorih so se zavzemali za tesnejšo navezavo šolskega sistema na združeno delo, splošen dvig izobrazbe in preseganje socialne diferenciacije znotraj šolskega sistema.

Dobiti službo je vsekakor že prvi uspeh, še večje težave pa se pojavljajo pri iskanju stanovanja. Po

dosedanjih podatkih lahko le petina mladih družin računa, da si bo v petih letih zagotovila stanovanje.

Na kongresu so se mladi zavzeli za prednostno obravnavanje mladih družin, boljše kreditne pogoje, plačevanje lastne udeležbe po vseletitvi, delovna doba pa naj ne bi bila med odločilnimi pogoji za dodelitev stanovanja. Z gradnjo dijaških in študentskih domov pa napovedujejo boj vsem tistim, ki so si pridobili marsikateri dinar na račun svojih podnajemnikov.

ZSMS posega tudi v boj za razvoj političnega sistema samoupravljanja. Svoje interese naj bi v prihodnje dosledneje uresničevali tako v delovnih organizacijah kot tudi v krajevnih skupnostih; v samoupravnih in političnih organih pa naj bi se povečal delež mladih.

To je samo nekaj problematike ki so jo delegati vključili v dnevni red 11. kongresa. Mladi obljubljajo, da bodo pobrskali po starih gradivih in ne bodo ponavljali sklepov, ki so bili že davno sprejeti, ne pa tudi uresničeni. Kongres naj ne bo le kopica lepih besed, temveč mora pokazati pravi, torej vsakdanji utrip dela in življenja slovenske mladine.

NAŠI DELEGATI NA KONGRESU

V Novem mestu je interese žalske mladine zastopalo pet delegatov: Igor Pungartnik, Mojca Turk,

Irena Jelen

Nova podoba gimnazije

Med žalskimi dijaki je nemalo tistih, ki po končani osnovni šoli nadaljujejo šolanje na nekdanji gimnaziji. Upravičeno lahko rečemo nekdanji, kajti med desetimi srednjimi šolami v Celju je izobraževalna reforma prinesla največ sprememb ravno tej srednješolski ustanovi. Zato ne bo odveč, če nekoliko podrobneje spregovorimo o njeni novi podobi.

V letošnjem šolskem letu se je dosedanja gimnazija, kjer se je šolalo vsako leto okrog 900 učencev, spremenila iz splošne pripravljalnice za študij na višjih in visokih šolah v srednjo družboslovno šolo. V vsakem letniku je po pet paralelek, za primerjavo naj povemo, da jih je bilo prej po osem v vsakem letniku. Trije oddelki so družboslovni, ostala dva pa upravna. Družboslovni

imajo prva dva letnika enak program, v tretjem pa se delijo tako, da bosta dva bolj družboslovna, eden pa jezikovni. Upravni pa se že po prvem letniku deli tako, da se bodo učence enega oddelka šole tri leta — to so administratorke, drugega pa štiri leta — to so bodoče upravne tehnice. Po zaključku štiri-oziroma triletnega izobraževanja bodo vsi usposobljeni za opravljanje tajniškega, samoupravnega, knjižničarskega in podobnega dela. Tisti, ki bodo zaključili štiritletno šolanje, pa bodo lahko direktno nadaljevali študij na višjih in visokih šolah.

Na dosednji šoli bodo v skladu s potrebami združenega dela imeli tudi oddelke za odrasle.

-ij-

Kdor poje, slabo ne misli

Takole pravi star slovenski pregovor. Čeprav velja prepričanje, da mlade zanima le disco glasba ali kaj podobnega, se tudi med njimi najde kdo, ki z veseljem pritegne kakšni stari, pa zato nič manj lepi narodni pesmi.

Študentski pevski zbor v Žalcu združuje vse tiste, ki jih zanima zborovsko petje, in ki bi radi nadaljevali glasbeno izročilo naših prednikov. Da njihov trud ni bil zaman, dokazujejo številni uspešni nastopi po vsej žalski občini in drugod.

Ali je med mladimi kdo, ki bi se rad naučil še kakšno pesem? Vse, ki vas zanima zborovsko petje, zlasti pa fante-tenoriste, vabimo, da se oglasijo v glasbeni šoli vsak petek ob 19. uri ali pa se javijo zborovodji Franciju Rizmalu.

-ij-

Festival akustične glasbe

Osnovna organizacija ZSMS je ob finančni podpori kulturne skupnosti in organizacij združenega dela že tretjič zapovrstjo pripravila Festival akustične glasbe. Ta prireditev po svoji organizacijski, še posebno pa kvalitetni ravni presega občinske okvire in predstavlja pomembno stopnico v razvoju slovenske glasbe. Trditve o pomembnosti prireditve še posebej velja za letošnjo, kar pa pomeni, da bo potrebno v bodoče organizatorjem nuditi več pomoči, saj so doslej bili preveč prepuščeni sami sebi.

Številnemu občinstvu, predvsem mladim, so se predstavili mnogi, že priznani izvajalci akustične glasbe. Med njimi so bile

skupine Tuarega iz Postojne, Epitaf iz Ljubljane, Slovenska gruda. Srp iz Ljubljane in Kladi-vo, konj in voda iz Celja ter Bojan Drobež in Jani Kovačič.

Morda je škoda, da med obiskovalci ni bilo več starejših poslušalcev, ki bi se lahko prepričali, da imajo mladi radi tudi mirno glasbo, polno legepa in bogatega sozvočja, ne pa samo bučno glasbo. Mnogo zanimivega in svojstvenega je v tej akustični glasbi, ki je bila v Žalcu izvedena v prijetnem ambientu.

Prav bi bilo, da bi festival akustične glasbe tudi v bodoče organizirali v Žalcu in kot smo že zapisali: ob sodelovanju in pomoči dejavnikov krajevne skupnosti.

T. TAVČAR

SEPTEMBER—MESEC PLANINSTVA

Za Planinsko društvo Zabukovica je bil minuli mesec »mesec planinstva«. Pričeli so ga člani Planinske sekcije Sigmee, ko se je kar 24 njihovih članov povzpelo na Triglav. V večji skupini so jim sledili keramiki iz Liboj, Rado pa je tokrat prvič popeljal na vrh tudi svoje vnuke.

Starejši člani so se prvo septembrsko nedeljo odpravili na izlet na Pohorje. Kar 65 članov si je spotoma ogledalo tudi Pavčovo bolnišnico pod Veliko Kopo. Naslednjo nedeljo se je 50 članov udeležilo dneva planincev na Lisci, 20 pionirjev planincev in vodičev pa je odšlo na dvodnevni izlet na Naravske Ledine in na Peco.

Zelo uspešno so mesec september zaključili pionirji-planinci. Na letni konferenci pionirske organizacije so pionirji osnovne šole Nade Cilenšek, kjer so vsi člani planinske organizacije sprejeli tudi program dela. Matej pa je sošolcem pripovedoval o zboru pionirjev planincev na Tjentištu, ki se ga je udeležil kot član slovenske delegacije.

Zabukovski planinci so se udeležili tudi odprtja planinskega doma na Gori Oljki, ki je bilo povezano s proslavljanjem 10-letnice Savinjske planinske poti. Ob tej priliki je 18 planincev prejelo značke omenjene poti. V desetih letih so jih podelili 884, od tega pa so jih samo člani Planinskega društva Zabukovica prejeli 243.

Veliko planincev se je udeležilo tudi Tabora ljudske fronte na Mrzlici. Skratka, ni bilo prireditve ali izleta, kjer niso bili prisotni.

Ob zaključku »meseca planinstva« so se člani PD Zabukovica zbrali na »večeru transverzala« na Homu. Udeležili so se ga tudi člani drugih društev, ki so običajno udeležujejo njihovih izletov. Večer je izvenel v oceni dosedanjega dela, v poročilu prejetih značk, ogledu diaporitov in obujanju spominov na prehojene transverzale ter v načrtovanju novih poti. Spomnili so se tudi življenjskega jubileja prizadene planinke, svoje članice Berte Cilenšek, ki rada zahaja v gore in pomaga pri delu društva.

F. Ježovnik

Gora Oljka:

Dom je sedaj kot nov

V okviru krajevnega praznika Polzele, so na Gori Oljki odprli obnovljeni planinski dom. Slovesnosti so se udeležili planinci od blizu in daleč ter predstavniki republiške planinske zveze, sosednjih planinskih društev ter delegacija pobratene občine Kruševac, ki je bila na obisku v Žalcu ob 800-letnici.

O tem, kako so potekala obnovitvena dela, je govoril predsednik Planinskega društva Polzela Vili Vybihal in poudaril, da je dom obnovljen z veliko družbeno pomočjo in osebnimi prizadevnostjo na mnogih akcijah, ki so jih pripravili člani PD Polzela. Opravili so več kot šest tisoč prostovoljnih delovnih ur, nekateri planinci pa so jih opravili po več sto. Dom ima sedaj 150 sedežev v petih prostorih, 15 postelj v devetih sobah in 30 skupnih ležišč. Poleg tega ima novo kuhinjo in klet. V imenu krajevne skupnosti

Polzela je planincem izrazil priznanje podpredsednik skupščine KS Polzela Marjan Sever in predsedniku PD Polzela izročil priložnostno darilo. Tine Bučar, podpredsednik Planinske zveze Slovenije, je v svojem pozdravnem govoru izrazil vse priznanje polzelskemu planincem, saj je dom eden najlepših na tem območju. Po krajšem kulturnem programu, ki so ga pripravili člani raznih društev Polzele, je 70-letni Ernest Jelen, ki je nastarejši član PD Polzela, odprl obnovljeni dom.

Ob tej priložnosti so proslavili tudi 10-letnico Savinjske planinske poti, ki ima 26 obveznih točk, doslej pa jo je prehodilo 884 planincev — transverzalec od blizu in daleč. O tem je govoril Stanko Štorman, nato pa je Franc Ježovnik podelil 74 planincem značko za prehojeno Savinjsko planinsko pot.

TONE TAVČAR

Na krosu 350 nastopajočih

Kljub slabemu vremenu se je občinskega jesenskega krosa v Preboldu udeležilo 350 ljubiteljev teka v naravi.

Pri mlajših pionirjih (letnik 70) je zmagal Jože Livk iz Vranskega, pri pionirkah Natalija Hriberšek iz Prebolda; pri mlajših pionirjih (letnik 1969) Matjaž Krk iz Griž, pri pionirkah (letnik 1969) Vanja Satler iz Zalca, pri starejših pionirjih (letnik 1968) Stane Romih iz Polzele, pri pionirkah (letnik 1968) Sabina Solman iz Griž, pri mladincih (letnik 1966/67) Damjan Rogl iz Centra za usmerjeno izobraževanje Žalec, pri mladinkah Borica Ivanc, pri mladinkah (letnik 1964/65) Ana Goleš (obe iz Centra za usmerjeno izobraževanje Žalec). Pri članih (do 35 let) Marjan Pavčak in pri članih, starih (nad 35 let), pa Venko Satler (oba iz Zalca).

T. TAVČAR

Pričelo se je tekmovalje v II. zvezni odbojarski ligi za moške. Igralci Partizana Sempeter, ki letos zopet nastopajo v tem tekmovalju, so v prvem srečanju premagali ekipo Uljanika iz Pule s 3:0. Seti: 15:5, 15:6, 15:12. Za ekipo so nastopili: Jelen, Račnik, Mlakar, Kladnik, Lazar, Kugler, Prisljan, Cilenšek in Kuder. T. T.

Ceneje do smučarske opreme

Zanimanje za rabljeno smučarsko opremo je vsako leto večje. To je tudi razumljivo, saj si vsakdo nove ne more kupiti. Člani smučarskega kluba Žalec bodo tudi letos organizirali sejem rabljene in nove smučarske opreme, ki bo od 19. do 21. novembra v dvorani Hmežada. Poleg Savinjskega magazina in Name bodo smučarsko opremo prodajali tudi obrtniki, ki jo sami izdelujejo. Vsekakor bo ponudba pestra in dobra.

Sejem rabljene smučarske opreme pripravlja tudi Smučarski klub Prebold, odprti pa bo od 26. do 28. novembra v prostorih osnovne šole.

V znamenju gob

Uredništvo Savinjskega občana je skupaj s hotelom Prebold prejšnji mesec pripravilo tekmovalje: kdo bo našel najtežjo gobo. Med vnetimi gobarji je tekmovalje vzbudilo precejšnji odmev. Gobarji so med sabo tekmovali, kdo bo našel najtežjo zaraščenko, senožetno prašnico in borovo glivo. Največjo orjaško zaraščenko je našel Ernest Seler iz Prebolda. Njegova goba je tehtala komaj pet dekagramov manj kot tri kilograme. Največjo senožetno prašnico je v hotel prinesel Seler iz Prebolda. Njegova goba je tehtala komaj pet dekagramov manj kot tri kilograme. Največjo orjaško zaraščenko je našel Ernest Seler iz Prebolda. Njegova goba je tehtala komaj pet dekagramov manj kot tri kilograme. Največjo senožetno prašnico je v hotel prinesel Seler iz Prebolda. Njegova goba je tehtala komaj pet dekagramov manj kot tri kilograme.

Prebolda. Tekmovalje je v hotelu Prebold potekalo skoraj ves mesec. Ob koncu tekmovalja so člani Gobarske družine Celje, sekcija Polzela, pripravili zanimivo gobarsko razstavo, ki si jo je ogledalo nekaj sto obiskovalcev hotela. Zaključek je predstavljala zabavna prireditev — Gobarski ples, na katerem so podelili priznanja vnetim gobarjem, posebno priznanje pa je prejel tudi Oto Kos iz Dolenje vasi pri Preboldu za 1,16 kg težkega gobana, ki ga je našel in prinesel v hotel. Oto Kosa vidimo tudi na posnetku z gobjo trofejo. Podobno tekmovalje bomo organizirali tudi prihodnje leto.

iv

Modna revija

V začetku oktobra je bila v prodajnem centru Name v Levcu javna radijska oddaja, ki jo je pripravil radio Celje. Program je zajemal tudi modno revijo s konfekcijskimi in drugimi izdelki, ki jih prodaja Nama v Levcu. Modna revija je navdušila obiskovalce, prav tako pa tudi program javne oddaje. Obiskovalcem v Nami so se predstavili Ditka Haberl, ki sedaj živi v Mariboru, celjski plesni orkester Žabe, ki ga vodi Franc Kapus, harmonikaš Miran Klinc iz Liboj, ki je zmagal na tekmovalju za zlati harmoniko Ljubečine in na mednarodnem tekmovalju v italijanskem Saurisu, gledališka igralka Nada Božičeva, oktet Studenček z Ostrožnega in ansambel Veseli hmeljarji, ki letos praznuje dvaj-

setletnico obstoja. Kot vse kaže, bo ta ansambel konec leta odpotoval na turnejo v Združene države Amerike. Zanimanje za javne radijske oddaje, ki jih organizira celjski radio, je povsod veliko. V Levcu pa je bilo manj ljudi, kot je sicer v navadi. Vzrok za to je treba morda iskati v visoki ceni vstopnic, saj jih je Nama prodajala kar po 200 dinarjev. Obiskovalci, ki so se vendarle odločili in prišli v Levce, pa prav gotovo niso bili razočarani. Ditka Haberl in Žabe so jih zabavali tja do jutra, kot vedno pa so se z odlično postrežbo in dobri jedmi izkazali delavci restavracije prodajnega centra Name v Levcu. Prireditve je povezoval novinar in napovedovalec Janez Vedenik.

TEDEN DOMAČEGA FILMA

Jubilejni, deseti Teden domačega filma (TDF) bo v Celju od 3. do 10. novembra. Organizator te manifestacije je Delo, TOZD Novi tednik iz Celja, med štirimi glavnimi sponzorji pa sta letos kar dve delovni organizaciji iz žalske občine: Tekstilna tovarna Prebold in SIP Sempeter. Teden domačega filma soorganizirajo tudi Kinopodjetje Celje, Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Društvo slovenskih filmskih delavcev, Viba film, revija STOP, Zavod za šolstvo SRS, Gospodarska zbornica Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije in Celja, izvršni svet skupščine občine Celje in številne delovne organizacije iz celjske regije. Letošnji spored ima kar šest filmskih programov, štiri posvetovanja, dve razstavi, številna srečanja in pogovore med ustvarjalci in gledalci. Na videz torej nič posebnega za razliko od prejšnjih de-

setih let. Pa vendar: deseti TDF je poln izkušenj, narejen je po novi samoupravni organizirani obliki, uvaja dan slovenskih filmskih delavcev, odpira nove možnosti za korenitejši dialog v vseh okoljih, ostaja delovno torišče kulture in se za nobeno ceno ne spreminja v festival, kakor bi sicer mnogi radi — festival z nagradami, ki naj bi celo popravljali storjene „krivice“ vsakoletnega Pulja.

TDF odmeva tudi v naši občini. Tako bo 6. novembra ob 17.00 uri v Žalcu premiera filma Maratonci tečejo častni krog. Premiero je omogočila Zarja Petrovč. Filmski delavci pa bodo obiskali tudi SIP in Tekstilno tovarno Prebold. Prav gotovo pa bo precej naših občanov odšlo tudi v Celje in si ogledalo kakšen film iz enega od šestih programov.

iv

Amaterji razstavljali

Od 30. septembra do 9. oktobra je bila v razstavnem salonu Komenda odprta razstava članov likovne sekcije Polzela. Svoja dela so razstavljali Angela Pinter, Regina

Mratinkovič, Lidija Novak, Jolanda Petek, Marjan Dečman, Srečko Ferzan, Adi Orešnik in Jože Jelen.

T. T.

DELAVSKA UNIVERZA
ŽALEC

DODATNO RAZPISUJE V ŠOLSKEM LETU 1982/83 V:

1. VIŠJO HOTELIRSKO ŠOLO
2. ŠOLO ZA KERAMIKE IN EMAJLIRCE (skrajšani in srednji program)
3. ŠOLO ZA KOVINARJE (skrajšani in srednji program)
4. ŠOLO ZA KONFEKCIJARJE (skrajšani in srednji program)
5. TEČAJ ZA STROJNIKE CENTRALNEGA OGREVANJA
6. TEČAJ ZA TUJI JEZIK (nemščine in angleščine)
7. TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA (začetni in nadaljevalni)
8. STROJEPIŠNI TEČAJ (začetni in nadaljevalni)

Izobraževanje v vseh oblikah poteka dvakrat tedensko v popolnanskem času in je prilagojen tudi tistim, ki delajo izmensko. Predavanja za višjo hotelirsko šolo pa bodo v štirih tridnevih seminarjih.

Pogoji za vpis v šolske oblike so ustrezne delovne izkušnje ter za skrajšani program šest razredov osnovne šole ali popolna osemletka s prilagojenim programom, za srednji program pa popolna osnovna šola.

Pogoj za vpis v višjo hotelirsko šolo je končana srednja šola (gostinska ali sorodna šola).

Kandidati se lahko prijavijo osebno ali skupinsko preko svojih delovnih organizacij na Delavski univerzi Žalec in sicer vsak dan, razen sobote, od 6. do 16. ure. Zadnji rok prijave je 10. november 1982.

Izletnik Celje

IZLETNIK CELJE
TOZD TURISTIČNA AGENCIJA

obvešča, da ima na voljo programe za:
DAN REPUBLIKE: tri ali štiri dni

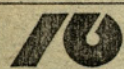
- Bled, Pokljuka, Bovec ...
- Rogaška Slatina ...
- Slovensko primorje in Istra
- Crikveniško-vinodolsko področje, Hvar in južni Jadran

Odhodi: 26. in 27. novembra

Cene: od 1.530 dinarjev dalje

SMUČANJE 82/83 in NOVO LETO

Informacije po telefonu: 710-019 ali 710-870.

Ljubljanska banka

Splošna banka Celje

**nove obrestne mere
za dinarske in devizne
hranilne vloge od 1.1.82**

dinarske hranilne vloge vezane	
nad 12 mesecev	13%
nad 24 mesecev	15%
nad 36 mesecev	20%
devizne hranilne vloge vezane	
nad 12 mesecev	9%
nad 24 mesecev	11%
nad 36 mesecev	12,5%

FERRALIT

DO FERRALIT ŽALEC
Žalec, Cesta žalskega tabora 10
v a b i

k sodelovanju za temeljne organizacije združenega dela delavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

TOZD LJVARNA

1. strojno in ročno oblikovanje
2. jedrarje
3. razna dela v čistilnici

TOZD STROJNI OBRAT

4. več KV kovinostrugarjev

TOZD MODELARNA

5. več KV modelnih mizarjev

DSSS

6. čiščenje pisarniških prostorov
7. čuvaje — vratarje

Pogoji:

- pod 1. in 2.: — končana 2-letna šola za metalurške in kovinarske delavce in eno leto delovnih izkušenj
- pod 3.: — končana osnovna šola in eno leto delovnih izkušenj
- pod 4. in 5.: — 3-letna poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj
- pod 6. in 7.: — končana osnovna šola in eno leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas, z dvomesečnim poskusnim delom.

Prednost imajo kandidati s stalnim bivališčem na območju občine Žalec in okolice.

Delavcem je omogočena pridobitev interne kvalifikacije in možnost izobraževanja ob delu.

Rok prijave je 15 dni od objave oziroma do zasedbe prostih del in nalog. Prijave pošljite na naslov: Ferralit Žalec, Cesta žalskega tabora 10.

DA NE POZABIMO

Društvo kmečkih fantov in deklet

Naši bralci vse bolj sodelujejo v rubriki Da ne pozabimo. Oglašajo se nam, dokumentirajo posnetke, pošiljajo nam mesečnik Grudo (poslala sta nam jo Marija Lončar iz Grajske vasi in Andrej Stergar iz Latkove vasi), opozarjajo nas na dogodke iz predvojnne zgodovine. Spominjajo se dogodkov in oseb: Pavleta Bobnarja, Vere Plaskan, ki je nastopila v igri Planinska roža, bila je predvojna članica KPS, leta 1942 so jo aretirali, umrla pa je v Osviecinu. Kot zanimivost naj omenimo tekmovanje koscev v Trnavi ter konjsko dirko v Orli vasi na Kronovškem travniku. Prireditve si je ogledalo več kot 3000 ljudi. Tekmovalci so se zbrali v Orli vasi pri Plaskanu, od koder so v povorki krenili na prireditveni prostor. Navzoče je v imenu domačega društva pozdravil Franc Kronovšek, v imenu Zveze pa Ivan Kronovšek. Prva mesta so dosegli: v jahalni dirki težkih konj — Mijo Terglav, v jahalni dirki lahkih konj — Franc Plaskan, v vozaški dirki težkih konj — Franc Kronovšek ter v dirki lahkih konj — Horvat iz Žalca. Na mulji je tekmoval Ivan Turk.

Letos mineva 40 let najhujšega terorja okupatorja na Štajerskem. V letu 1942 je bilo ustreljenih več kot polovico vseh talcev, ki so bili ustreljeni med vojno. Med njimi so bili tudi člani in funkcionarji Društva kmečkih fantov in deklet. Tako so bili ustreljeni Franc Kronovšek, Aleksander Turnšek iz Kaplje vasi ter Jože Kač iz Gornje vasi. Okupator je zarezal tudi med članstvo, saj je bila med sedemnajstimi žrtvami okupatorja v Orli vasi večina članov Društva kmečkih fantov in deklet, tako je bilo tudi v Taboru, kjer je bilo 89 žrtev itd.

Ivan Kronovšek, predsednik Zveze, se je stalno naselil v Ljubljani, sodeloval je v OF, leta 1943 je odšel v partizane, kjer je v glavnem štabu opravljal odgovorne funkcije. Po osvoboditvi pa je kot najstarejši izvoljeni poslanec odprl prvo zasedanje slovenske ljudske skupščine.

Ivan Ocvirk je leta 1929 ustanovil društvo v Šentjurju pri Taboru, sedanemu Taboru. Leta 1941 je moral zbežati pred okupatorjem v Ljubljano, kjer se je vključil v OF in leta 1943 odšel v partizane. Leta 1944 je bil sprejet v KP, po vojni pa je opravljal odgovorne funkcije. Med drugimi je opravljal tudi funkcijo predsednika Okrajnega LO Celje-okolica, sekretarja Okrajnega komiteja KPS za Celje-okolico, bil je tudi zvezni poslanec.

Vse to potrjuje, da je bilo Društvo kmečkih fantov in deklet napredna organizacija, katere članstvo se je že od leta 1941 vključilo v narodnoosvobodilni boj.

-fj

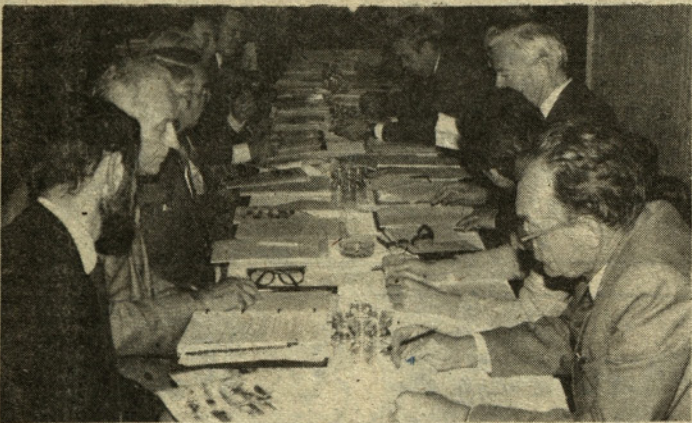

Skrb za večjo prirejo

Pred dnevi je v Žalcu zasedal komite evropskega združenja rejcev rjavega goveda. Strokovnjaki sedmih evropskih držav, med njimi tudi dva iz Slovenije, ki v tem združenju zastopata Jugoslavijo, so kritično ocenili rezultate prireje mesa in mleka. Največ časa pa so posvetili bodočim nalogam: večja selekcija rjavega goveda, skrb za intenzivnejšo pridelavo krme, ob vsem tem pa se čim bolj upreti na znanstvene izsledke.

Predsednik evropskega združenja dr. Jože Ferčec iz Ljubljane

je dejal, da rejci rjavega goveda v Zgornji in Spodnji Savinjski dolini dosegajo pri prireji mleka vrhunske rezultate, čeprav bi bilo možno z boljše krmo doseči še boljše. Rezerve so v povečanju travnatih površin in njihovi izkoriščenosti, še zlasti v hribovitih predelih. Pomembna je tudi stabilnost trga, ki nenehno spodbuja proizvajalce k boljšim dosežkom. Zasedanju komiteja je prisostvoval tudi predsednik svetovnega združenja, generalni direktor SOZD-a Hmezd Vlado Gorišek pa jim je pripravil sprejem.

Tretji z desne je predsednik evropskega združenja, drugi z leve strani pa predsednik svetovnega združenja rejcev rjavega goveda.

OBRITNIŠKI UTRINKI

Pri Obrtnem združenju akontacije. Precej pozornosti namenja letos vso pozornost informiranju. Tako ni naključje, da so se odločili za izdajanje lastnega glasila Utrinki. Pred kratkim je izšla letošnja že četrta številka, ki je tudi tokrat zelo pestra. Največ besed je seveda namenjenih problemom tretje

akontacije. Precej pozornosti namenja letos vso pozornost informiranju. Tako ni naključje, da so se odločili za izdajanje lastnega glasila Utrinki. Pred kratkim je izšla letošnja že četrta številka, ki je tudi tokrat zelo pestra. Največ besed je seveda namenjenih problemom tretje

JV

VSEM OTROKOM
SREČNO IN
BREZSKRIBNO OTROŠTVO

V tednu otroka smo razmišljali o naših malčkih doma in po svetu. Številne prireditve so bile dokaz, da starejši niso pozabili na najmlajše člane naše družbene skupnosti. Kako pa razmišljajo in kaj si želijo otroci sami? Takole smo strnili nekaj misli osnovnošolcev iz Polzele:

— da bi vsi otroci živeli v miru in medsebojnem prijateljstvu,
— da bi vsi otroci uživali lju-

bezen staršev in da bi imele mame več prostega časa za svoje otroke,
— da bi imeli vsi otroci posvetu hrano, obleko in šole,
— da bi imeli več športnih dejavnosti, več filmskih predstav,
— da bi bili otroci bolj pridni in si manj nagajali,
— da bi bili vsi otroci na svetu zdravi,
— da bi bili vsi otroci tako srečni, kot smo mi. —ij—

VARČEVANJE NAJ
NE BO LE ENKRAT LETNO

31. oktobra je mednarodni dan varčevanja. Tudi v Jugoslaviji ga praznujemo že vrsto let. Na žalost — le praznujemo, kajti dolgoletna praksa je pokazala, da je varčevanje bila le beseda, dejanja pa so mnogo več kot besede. Narobe bi bilo, če bi vse tlačili v en koš, toda dejstvo je, da smo bili Jugoslavlani mnogo bolj zapravljivi, kot bi to bili smeli. In to se nam maščuje. Treba bo povrniti stare dolge. Treba bo povrniti dolge z obrestmi vred, kajti enkrat za vselej nam mora biti jasno, da je naše življenje odvisno zgolj od našega lastnega dela. Od dela slehernega v naši družbi, pa naj bo to delavec za strojem, kmet ali najodgovornejši funkcionar v občini, regiji in republiki. Dolge misli bi lahko spletki okrog odgovornosti in osebnega zgleda. Toda dokler ne bomo v naši družbi znali pokazati na krivca in na človeka, ki se neodgovorno obnaša, tako dolgo bomo v bistvu zavirali samoupravljanje. Dokler bodo nekateri imeli pred sabo zgolj občinske, regijske in republiške intere-

se, da o osebnih niti ne govorimo, toliko časa bo morala ukrepati država. In če bo le ta morala ukrepati vedno pogosteje, potem bo tudi samoupravljanje vedno manj. Tega pa nihče neče in ne želi. Odgovor na vprašanje, kako naprej, je več kot enostaven: več in bolje delati in manj zapravljati. Vprašajmo se, kako zavzeti smo na delovnem mestu. Vprašajmo se, če nam delo na delovnem mestu zares pomeni v prvi vrsti izpolnjevanje delovnih obveznosti ali zgolj izrabo časa, da potem dobimo osebni dohodek. Vprašajmo se, kolikokrat smo vedeli za nepravilnosti, pa smo jih zaradi takšnih ali drugačnih vzrokov raje zamolčali. Lažne solidarnosti mora biti konec tudi v naši družbi. Predvsem pa moramo postati varčna družba. Z ukrepi, pa četudi so prisilni, lahko omilimo težave le za kratek čas. Varčnost in delavnost morata postati del jugoslovanskega vsakdana. Sele potem bomo lahko govorili, da se nam obetajo lepši časi.

JANEZ VEDENIK

Z BONI NAD BENCINSKO
MRZLICO

Energetska kriza z vsemi posledicami nam že nekaj časa kaže zobe. Najprej je začelo primanjkovati kurilnega olja, v zadnjem času pa je prišlo tudi do zmanjšane ponudbe bencina.

Ni bilo prijetno debelo uro pa tudi dlje v dolgih vrstah čakati na 15 litrov bencina, s katerim smo napojili jeklene konjičke. Ne bi ponavljali, koliko hude krvi in prerekanj je bilo v minulih dneh pred bencinskimi črpalkami.

Poslej bomo z boni reševali bencinsko krizo. Kot vemo, je za osebni avto na voljo 40 litrov bencina na mesec. Ni veliko, a vendar ta ukrep občani pozdravljajo, saj jim v bodoče ne bo treba več čakati pred črpalkami in zapravljati časa. Škoda je le, da bomo nismo uvedli že prej, saj bi se z njimi zavarovali pred marsikatero neprijetnostjo, še več pa bi prihranili tudi delovnega časa. Ne smemo namreč mimo tega, da je veliko zaposlenih lastnikov avtomobilov zapuščalo delovna mesta in čakalo pred črpalkami na bencin v rednem delovnem času.

Sedaj gre zato, kako bomo v kviru razpoložljivih 40 litrov bencina prilagodili vožnje? Ko bo zmanjkalo bencina, se bo treba potruditi na avtobus ali vlak; druge izbire ne bo.

Dovolj jasno je bilo obrazloženo, zakaj smo se odločili za tak ukrep omejevanja porabe goriva, zato o tem ne kaže izgubljati besed.

Nova situacija nam narekuje nenehno varčevanje z bencinom in z drugimi energetskega viri, da

bi vsi prispevali svoj delež k premostitvi sedanjih težav. Hočeš nočeš treba se bo preusmeriti na manjša vozila in tako vse kaže, da bomo na naših cestah videvali manj luksuznih ladij, ki porabijo veliko bencina in nafte. Kot smo slišali na televiziji, je varčevanje z bencinom seglo v same vrhove in tako je tudi prav.

Žal se je dogajalo, da so nekateri občani trenutno pomanjkanje bencina speljali na svoj spekulativni mlin tako, da so tekali od črpalke do črpalke in si na tak način kopičili zaloge bencina. Pri tem največkrat niso pomislili na varnostne predpise, ki ne dovoljujejo kopičenja in spravljania hitro vnetljivih tekočin na neprimernih mestih. Šrambe in kleti pod stanovanjskimi bloki gotovo niso pravšnje mesto za shranjevanje bencina in tega bi se morali stanovalci zavedati.

Na srečo do danes v naši občini še nismo imeli primera eksplozije bencina, kar bi se sicer lahko zgodilo, zato bi moralo odgovorni dejavniki (hišni sveti in drugi!) energično ukrepati, da bi odvrnili nevarnost morebitne eksplozije bencina.

Da so nekateri kar preveč lakomno hlastali za bencinom, kažejo primeri posameznikov, ki so nenehno stali pred bencinskimi črpalkami in to celo taki z ljubljansko registracijo. Na bencinski črpalke v Sempetru so na primer samo v soboto in nedeljo stočili 25.000 litrov bencina. Številka je vsekakor dovolj zgovorna in ne potrebuje pojasnil.

L. T.

FOTOKRONIKA

Tudi letos so posebne komisije Hortikulturnega društva na Polzeli ocenjevale urejenost stanovanjskih hiš in poslopij. V šestih zaselkih so izbrali petnajst najboljših ter jim na slavnostni seji skupščine in družbenopolitičnih organizacij podelili priznanja. Na sliki: Predsednik HD Polzela Cveto Pavlinc podeljuje priznanja.

T. TAVČAR

Krajevna organizacija RK Šempeter je pred dnevi pripravila krvodajalsko akcijo, katere se je udeležilo 92 krajanov. Največ jih je bilo iz delovne organizacije AERO Šempeter, sledita SIP in LIK Savinja. To je bila v letošnjem delu že druga akcija v Šempetru. Prve se je udeležilo kar 168 darovalcev krvi.

T. TAVČAR

Čeprav Smiklavž nad Taborom ne sodi med vinorodne kraje, so kmetje letos nabrali obilen pridelek grozdja. Tudi Zupancevi so že napolnili sode s sladkim moštom. Na posnetku sta zakonca Zupanc pri spravilu grozdja.

Med športnimi prireditvami, ki jih je pripravil TVD Partizan Žalec, velja posebej omeniti košarkarsko tekmo med Olimpijo in Rabotničkim iz Skopja, nogometno tekmo Olimpija—Kladivar in odprto prvenstvo mladincev Slovenije v tenisu. Vse te prireditve so v športni center Žalec privabile skoraj 3000 ljubiteljev športa.

So nepretrgane kolone čakajočih na bencin odražale le resnične potrebe po bencinu, ali pa so bile tudi odraz česa drugega?